

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 Házasító petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyitászó petit sor 20 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. ■
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Kedd, október 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- A kibontakozás keresése.
- Három szótöbbség.
- A portugál forradalom.
- Gyilkos milliomos bankár.
- Purgly János temetése.
- Sulkovsky Ida hercegnő Schmettow Bernát gróf felesége.
- Életunt urinő.
- Eltűnt és megkerült színész.
- Ellenzéki tere-ferő.
- Tarkaságok.

Pestvármegye.

Arad, október 9.

Mintha idegen népnek magas kőfallal elzárt képviselője lenne: olyan Budapesten a vármegyeháza. Budapest, a politikai világ középpontja, az ország közvéleményének székhelye, sőt Budapest, mint törvényhatóság, az obstrukciót utálja, unja, kárhoztatja, elítéli és a pokolba kívánja; Budapest türelmetlenül várja a munkát, a törvényalkotást, a reformokat: a dolgos, iparkodó, vállalkozó és tervezgető Budapest aggodalommal várja a következményeit a tülön-tul elnyult obstrukciónak. Pestvármegye székháza azonban, a főváros közepében, izoláltan maradt ezektől az érzésektől.

A nemzeti munkapárt körében nagy és kellemes feltűnést keltett Pestvármegye mai közgyűlésének eredménye. Pestvármegye mindenkor a

legerősebb fészke volt az ellenzéknek, a törvényhatóság közgyűlésének többsége sohasem tartozott a kormány táborába és a tisztviselői kar is tülnyomóan az ellenzéki pártok hive. A vármegyének választókerületeiből, csekély kivétellel, függetlenségi képviselők nyertek mandátumot s a törvényhatósági közgyűlés termében az ellenzék olyan törzsköcs függetlenségi szervezték ma is, mint aminő Prónay Dezső báró, Holló Lajos, Kossuth Ferenc és mások és megtörtént ma, hogy az ellenzéknek ebben az erős várában összesen három szavazatnyi többséget sikerült összehozni az ellen, hogy a közgyűlés Versec városának az obstrukciót elítélő állásfoglalását tegye magáévá. A közgyűlés evvel a három szavazattal elhatározta, hogy napirendre tér Versec város átirata felett, de olyan indítvánnyal, mely az obstrukciót kifejezetten helyeselte volna, az ellenzék előállani nem is mert. O tudta, hogy miért és felette jellemző, hogy az elfogadott határozat maga is avval az indokolással javasolja a napirendre térést a verseci átirat felett, hogy a törvényhozó testületre óhajtja bizni, hogy a maga tevékenységét miképen szabályozza.

Ez az indokolás sem nagyon alkalmas rá, hogy az obstrukciós tábor önértékét valami nagyon megnövelje.

Az ország első vármegyéje, — hangzik bizonyára az örömtől ittas kiáltás, amelylyel az ellenzék szóval és nyomtatott betűben ezt a határozatot tovább adja. Hogy miért az ország első vármegyéje, azt nem tudnák megmondani. Magyarország hatvanhárom vármegyéje rang és jelentőség tekintetében teljesen egyforma; Szent István király egyiket se emelte a többi fölé, amikor a vármegyéket megteremtette. A törvényhatóságok állásfoglalásának megállapításánál tehát Pestvármegye határozata csak egy számot jelent. Ezzel együtt még mindig igen kicsi és elenyésző az obstrukciót pártoló törvényhatóságok száma, azok imponáns és tülnyomó számával szemben, amelyek azt elítélik. Vagy azért esnék Pestvármegye határozata nagyobb súlylyal a közvéleményt mérő serpenyőbe, mert Kossuth Ferenc benne ül? Hát akkor miért nem számít Csanádvármegye obstrukcióellenes döntése duplán? Hiszen annak Justh Gyula is tagja.

Azért se lehet nagy hatása Pestvármegye határozatának, mert olyan időkre jut, amikor már maguk az obstruktorok is belátják céltalan voltát. Kompromisszumos repülőgépecskék szállnak a levegőben; a legtöbbjét az ellenzékéről eregetik utnak. Csak abban különböznek egymástól, hogy mit kérjenek a leszerelés fejében. Az egyik a

Hajótörés.

Írta: Rudnyászký Endre.

Az életben minden előrehaladást emberi életekkel kell megfizetni. Minden eszme, minden fölfedezés, minden újítás merész kezdőket, áldozatul eső vakmerőket kíván. Az első, az elszántak megroppant lélekkel, elpusztult élettellel építik a hidat az eljövendő diadalmasnak. S ha lassan-lassan meghódolnak is az ismeretlen birodalmak: a szűz sarkok, a nagy levegő, az élet és halál misztériumai, azért még bőséggel vannak területek, ahol az utmutató hajótöröttek még javában hullatják verjeiket és vérüket, rövid kis földi létüket a győzelmes eszméért.

A lélek, az emberi élet létének alapfő tétele: ez az életlen világ, amely a legtöbb áldozatot követeli ma. Titkos örvények, ismeretlenből fölbukkanó zátonyok, képtelen meglepetések és igen egyszerű tények szövvénye, kusza összevisszaja a lélek. Csodái, meglepetései vannak. Szédületes ormokat és összezúzó szakadékokat tár a kutató elé. Az új század szaporodó elmebetegének tekintélyes százalékát képviselik ennek az ismeretlen lelki világnak hajótörött kutatói. Magam is találkoztam egygyel.

Néhány év előtt még a belügyminisztériumban szolgáltam. Az államtitkár egy fölötte fontos és terjedelmes elaborátum elkészítésével bizott meg. Napokon és heteken át csaknem szünet nélkül dolgoztam s amidőn két és fél

bavi idegromboló munka után megpihenhettem, orvosom tanácsára az abaligeti szanatóriumba vonultam vissza. Kilenc hetet töltöttem ezen a helyen fenyőfák, barátságos szobák és hidegvizes leöntések között. Valahogyan rendbe hoztam elernyedtt és megrokkant idegzetemet és megismerkedtem néhány uriemberrel, akik hasonló teendővel foglalkoztak az abaligeti kis villában. Ezek között volt Korál Géza.

Harminchárom — harmincöt esztendőcs sovány ember volt. Semmi szembetűnőre nem emlékezem külsejéből. Fával kereskedett a polgári életben, illetve erdővel és néhány év alatt tekintélyes vagyona tett szert a mármarosai rengetegekben folytatott szerencsés spekulációival. Szürke, jelentéktelen embernek látszott. Olyan embernek, aki betölti hivatását, él, szeret és mezehal, utódokat hagyva hátra. És valóban Korál Géza élete az utolsó két év kivételével ilyen is volt. A rendkívüli és tragikus élefordulat ebben a két évben történt. A szanatóriumban megbarátkoztunk és többször elmesélte a neki oly fájdalmas esetet. Kinczta magát evvel, akarta, hogy fájjon az emlékezés. Oly tisztán, oly értelmesen beszélt, hogy még ma is emlékezem szinte szószerint egész történetére.

— Két éve voltam már házas — beszélt Korál — amidőn feleségem az első anyaság küszöbére lépett. Nagyon szerettem Klárát és most, új állapotában imádtam. Elhalmoztam mindennel és lestem, kiolvastam szeméből a kívánságait, hogy gyorsabban beteljesíthessem.

Klára is szeretet. Olyan boldogan éltünk a kis rutón faluban, de olyan boldogan! Az üzlet odakötött. Nem akartam már a gazdagságot, de a pénz olyan, hogy ha egyszer megfogtuk, többé nem ereszti az embert. Nem csináltam már nagyobb dolgokat, de megkerestem néhány ezrest egy-egy évben így is. Feleségem is úgy találta, hogy az utolsó három hónapban ráérünk Budapestre menni, ha megfelelő gondozás, orvosi tudás közelében akarjuk bevárni a nagy esemény napját.

Tél volt. Január. Hó, fagy, kihalt világ volt a faluban. Vastag falu ódon házunk termetes kályháiban egész nap ropogott, lángolt a gyantás tuskó. Kicsit unatkoztam. Klára tanácsára könyveket hozattam Pestről. Üzleti érdekből franciául tanultam és hogy gyakoroljam magamat, néhány új, szórakoztató francia könyvet kértem a könyvkereskedőtől. Küldött is egy kis ládával. Regények, elbeszélések, mindenféle volt. „Hallucinations télépathiques” ez volt az egyik címe. Ez a cím megtetszett. Este olvasgatni kezdtem. Hajnalig fönn voltam és olvastam.

Csodálatos világ tárult föl előm. Távolbaktások, halott megjelenések, események előre megérzése, megannyi hihetetlen, megdöbbentő dolog s megannyi hitelesen, szavahihető tanúságokkal bizonyítva. Napokig rabja voltam ezeknek a csodáknak. Gondolkozni kezdtem a följegyzett, bizonygatott lelki tényeken, bíraltam őket, feltevéseket, magyarázatokat alkottam magamnak. Egy hétig egyébbel sem

miniszterelnök fejét; a másik a választójogot, radikális formában; a harmadik... Szóval, már kínálják magukat, annak diszkrét jelzésével, hogy alkudni is lehetne velük.

Pestvármegye határozatát nem is szabad úgy érteni, mint ahogy azt kimondták. Ez a határozat finom gyöngédség és kedves tapintat a mult iránt. A többi törvényhatóságnak joga van elfelejteni, hogy beugrott a nemzeti ellenállásba, hogy obstrukciót pártolt, ajtókat pecsételt és adót tagadott meg; joga van belátnia, hogy az eredmények, amelyeket az „ellenállásnak” köszönhetek, nem érték meg és nem igazolták a vármegyék harcát. Azonban Pestvármegye, amely a a nemzeti ellenállás vezére, az ajtópecsételésekben előjáró volt, Pestvármegye, úgy látszik, azt érzi, hogy nagyot ugornék, ha most az obstrukcióval minden közösséget megszüntetne. Es ebben a gyöngédségben nem jut eszébe, hogy milyen különbség van az akkori és a mai ügyek között; elfelejti, ami azóta történt; nem vet számot azzal, hogy a nemzet legutolsó ítélete ép annak a csalódásnak volt a kifejezése, amely az országot az obstrukció következményeiben érte.

Pestvármegye megnyilatkozott. Azt hittük, hogy dacosan szinte a frigiára ütve, büszkén teszi majd ezt. Nem így történt. A vármegyeháza körül is nyüzsg az élet, a munkára hívó sürgés, az emberek feltörekvése, a megállás nélküli haladás, szóval minden, ami a tétlenség, a parlamenti bábjáték, az obstrukció kerékkötésének ellentéte. A vármegye határozata sem a fővárost, sem az ország többségét meg nem változtatja, meg nem ingatja. Kimondta a maga gusztusát, amely kacérkodik az obstrukcióval. Joga volt hozzá.

A kibontakozás keresése.

— Berzeviczy és Justh tanácskozása. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 9.

Öt napos vakációja után a képviselőház ma újra ülést tartott. Az ülés elejétől végig névszerinti szavazással telt el, de hogy a látzólagos csend és unalom ellenére a politikai helyzet mindenképen várandós napok elé néz, arról egyhangú a vélekedés a folyosón, a munkapárti oldalon ép úgy, mint az ellenzéken.]

Héderváry Károly gróf miniszterelnök ugyan két nappal meghosszabbította lovranai pihenőjét s csak szerdán tér vissza Budapestre, de a jósok különben is csak a hét végére várják a helyzetnek azt a mozdulását, amely a vérmesebbek szerint valószínű fordulat számba fog menni. A hét második felében terjeszti be Lukács László pénzügyminiszter az 1912. évi költségvetést s ezzel kapcsolatban nyilatkozni fog a véderőreform pénzügyi terheiről is. Az exozet a mai ülésre várták, közbejött azonban a pénzügyminiszter szombati audienciája s az előterjesztés késedelmet szenvedett, mert a költségvetésen lényeges változtatásokat kellett eszközölni épen az audiencia következtében.

A miniszterek közül különben a mai ülésen csak Hazai Samu jelent meg.

Berzeviczy Albert elnök az aradi ünnepéről számolt be a képviselőknél. Megmutatta egyik aradi ujságban azt a szociálista verset, melyet a vesztőhelyen elszavaltak, s amely miatt az elnök az ünnepségen kívül helyezte el a Ház koszoruját a vértanuk emlékkövén.

Berzeviczy ezután leült a baloldal első padsorában Justh Gyula mellé, aki betegségből fölépülve, ma szintén megjelent a Házban s közel félóra hosszáig beszélgetett vele. A beszélgetés általában föltűnést keltett s nyomában a legellentétebb hírek keltek szárnyra az elnökválság gyors bekövetkezéséről.

Az egyik verzió szerint Berzeviczy egyenesen azt közölte Justhtal, hogy a hét végén lemond elnöki tisztéről s ezt a Ház nyílt ülésén is be fogja jelenteni hosszabb nyilatkozat kíséretében. A másik változat úgy szól, hogy az elnök csakugyan tesz a hét végén egy

enunciációt az elnöki székéből, de csak azért, hogy a mostani időfecsérlés helyett komoly munkára hívja fel a Házat, s különösen az ellenzéki pártokat. Ha ez a felhívás eredménytelen maradna, akkor következik a házszabályok szigorubb kezelése a technikai obstrukcióval szemben. Egy harmadik híresztelés ezt megerősíti, de azzal a hozzáadással, hogy Berzeviczy ma Justhtal és más vezérek hiányában Lovászy Mártonnal egy kibontakozási akció érdekében indított tárgyalást, amelynek még folytatása lesz.

Igy kergették egymást a kombinációk, közben megjelent a Házban Vojnics István báró, a munkapárt alelnöke, aki Lovranában együtt volt a miniszterelnökkel s most Tisza István gróftól kereste föl s vele hosszasan tanácskozott, azután pedig a párt vezető embereivel folytatott tanácskozást, hogy informálja őket a miniszterelnök fölfogásáról és szándékairól a várható események tekintetében.

Az ellenzéken azt beszélték, hogy a miniszterelnök szembaja annyira előrehaladt, hogy rövidesen alá kell magát vetnie az operációnak. Ezután két-három hétig nem láthatná el a dolgait s így arra az időre a kabinet vezetését Lukács László fogja átvenni. Érdeklődünk a munkapárton ennek a hírek valószínűsége iránt s ott se mondták lehetetlennek ezt a megoldást.

Az ellenzéken várják, hogy a napokban Andrassy Gyula gróf is megjelenik a Házban. Andrassy szombat este érkezett vissza erdélyi utjáról Budapestre s ma már részt vett az Országos Társaskör rendes hétfői vacsoráján.

Minden oldalról sokan üdvözölték fölgyógyulása alkalmából Justh Gyulát, aki azonban korán eltávozott a Házból, mert orvosa egyelőre óvja a táradtságosabb beszélgetéstől.

Budapestről jelentik: Az esti lapok ma újból nagy szenzációkat közölnek a politikai színtérről. „Berzeviczy Albert lemond” címmel egy estilap Justhtal folytatott beszélgetése kapcsán arról ad hírt, hogy Berzeviczy Albert képviselőházi elnök lemond állásáról. A képviselőház elnökének Justhtal folytatott beszélgetése nem volt politikai természetű és benne kizárólag Justh hogylétéről volt szó. A lapok azt a hírt is közlik, hogy a miniszterelnök leg-

foglalkoztam, mint gondolatátvitellel, telepátival, delejességgel, szomnambulizmussal s minderről bőbeszédű előadásokat tartottam feleségemnek. Ugy szólván egyébről sem beszélünk. Képzeld ezt az állapotot úgy, mintha öntudata nélkül, lelke belsejében meg leane telve az arany imádásával és azután egyszerre megismeri, felfedezi az aranyat. Fölfedezi a valóságban is és a lelkében is.

Január végén, egy hóviháros, komor és sötét délután esődjében támadt először vakmerő gondolatom. Az elmélkedés és mások megfigyeléseinek taglalása helyett kísérletet kell tennem! Ennek az öletszerű elhatározásnak azonban számottevő oka is volt. Feleségem már néhány hét óta panaszkodott bizonyos gyöngédségről. Azt emlegette, hogy nyugtalanul alszik, mély és elgyöngítő az álma. Ugy gondoltuk, hogy ezt állapota okozza, de most egyttal az is eszembe ötlött, hogy ez a szomnambulásterű álmoság lelke önállóságának, akaraterjének meggyöngüléséről is beszél. Ez a nyilvánvalóan meglazult erejű lélek, amelynek hozzám való bensőséges vonzódására is gondoltam, kitűnően alkalmas lesz kísérletezésre.

Beszéltem erről feleségemmel, aki beleegyezett szándékomba. Több napig tartott, amíg a kísérletek módjában megállapodtunk. Asztaltáncoltatásról stb. szó sem eset. Nem akartam másokat is bevonni a dologba, meg nem is tartottam sokra olvasmányom alapján ezt a trükköt. A hipnotizálást veszélytől, egészségre káros hatástól tartva elvetettük. A gondolatátvitelt választottuk.

Tudom a napiát is, amidőn a kísérleteket elkezdtek. Február kilencedikén volt. Részletesen megállapítottuk teendőinket. Amint említettem is: ódon és elég nagy házban laktunk. Ott nagyon nagy és komor szoba volt a házban s egy folyosó végén külön konyha és cseledszobák. Én vacsora után ott maradtam az utolsó szobában, melyet ebédlőnek használtunk. Klára nappali szobájába ment, amely az ebédlőtől a negyedik volt. Csókkal vált el tőlem és titfán mondtott valamit a születendő babonákról. Azután hallottam, amint sorra becsukja a 4 ajtót. Félóráig tartott a kísérlet, amely abból állt, hogy én intenzíven különböző tárgyakra, szavakra gondoltam. Feleségemnek ugyanekkor erősen arra kellett irányoznia gondolatait, hogy mire gondolok én a ha valami eszébe ötlök, azt le kellett írnia. Iparkodtam lehetőleg olyan tárgyakra fixirozni a gondolataimat, melyek teljesen kívül estek kettőnk életén. A kísérlet nézetem szerint sikerült. Igaz, hogy Klára kacagva mutatta a félóra végével papirosát, ahol egész sereg följegyzés volt. Följegyzett minden gondolatot, ami fejesekjében megfordult: csók, kis gyermekünk, szerelmünk, én és ő, a fák és ilyenek sűrűn előfordultak jegyzeteiben. De az a tény, hogy feljegyezte az aisthesis (megérzés) görög szót, melyre valóban gondoltam volt, határozottan a siker jele volt számomra.

Közel egy hétig minden este reászántunk egy félórát, sőt egész órát is a gondolatátvitel kísérleteire. Minden este újabb eredményekre bukkantunk. Klára egyre többet jegyzett föl

négy szoba falán át hozzá elverődő gondolataimból, sőt már apróbb mozdulatokra is kormányozni tudtam őt a távolból. Ugy tapasztaltam, hogy ezek a lelki kísérletek lehangolják, idegessé, nyugtalanná teszik őt és ezért el is határoztam, hogy véget vetek az ártalmas játéknak.

De annyira vonzott a léleknek ez a titokzatos örvénye, hogy még egy kísérletet akartam tenni. Nagy és fontos kísérletet. Február tizenötödikén este fél 10 órakor megmondtam Kláranak, hogy menjen szobájába. Nem árultam el, hogy mi a tervem. Azt hitette, hogy a szokásos gondolatküldözés következik. Én pedig abban a pillanatban, amelyben számításom szerint Klára a szobájába érhetett, minden balsó erőmet megfeszítve határozott erős parancsot rezegtettem feléje a zárt ajtókon és szilárd falakon keresztül.

— Hagy el a szobát és jöjj ide! — így formuláztam tömörre a hangtalan parancsot.

Talán egy hosszú negyedóra mult el íg. Székemben ültem, szememet az ajtóra szegeztem, mintha belé akarnám furni az áthatolhatatlanba. Magam is kimerültem, elfáradtam a kísérlettel és már épen félbe akartam hagyni, amidőn Klára megjelent az ajtóban. Világoskék pongyolája volt rajta, miként s valóságban. Szőke haja fölbomlott és szép arca kinosan eltorzult. A legjobban meglepett, hogy az ajtó megnyílása nélkül jutott a szobába és hogy testén, pongyoláján átláttam és tisztán láttam mögötte is az ajtó barna fáját. Nem volt időm, hogy álmélkodásomnak kifejezést adjak. Mire

közelebb kénytelen lesz rövid időre visszavonulni és helyébe Lukács László veszi át ideiglenesen a kabinet vezetését. Ezzel kapcsolatosan egy könyvatos híradása folytán azt a hírt közli, hogy a képviselőházat legközelebb el fogják napolni, hogy az elnapolás alatt kompromisszumos tárgyalásokat folytassanak. Mindezek a hírek minden komoly alapot nélkülöznek és nem igaz egy árva szó sem a hozzájuk fűzött kombinációkból sem. A munkapárt körhelyiségében, ahol ma nagy számban jelentek meg a párt tagjai, gunyos mosolygással fogadták az ellenzéki forrásból származó híreket. De egyuttal époly meglepődéssel vették tudomásul Pestvármegye közgyűlésének lefolyását és a szavazás eredményét, mert dacára az óriási terrornak, amelyet az ellenzék kifejtett különösen a tisztviselőkkel szemben, 200 szavazatot adtak le a munkapárt javaslatára mellett.

A kabinet kiegészítése.

Olyan helyről, amelynek tájékozottsága a politikában rendszerint jó, kapjuk a következő értesítést:

Lukács László miniszter bécsi utja egyedül és kizárólag azzal kapcsolatos, hogy ideiglenesen ő veszi át a kormány vezetését arra az időre, amely szükséges, hogy Khuen gróf miniszterelnök átessen szembaja operációján, amelynek gyógyulása eltarthat 3-4 hétig. Egyedül és kizárólag erre vonatkozik Lukács Lászlónak megismételt bécsi audienciája. A miniszterelnök maga intézte el a kormányzatban beálló következő változásokat.

Tomasics bán legközelebb horvát miniszterré nevezetik ki. Volt precedens már a múltban. A báni állásból miniszteri székbe ültették annak idején Bedekovicot.

Zichy János gróf kultuszminiszter a feleség személye körüli tárcát vállalja. Helyére kultuszminiszterré Berzeviczy Albertet nevezik ki.

A kereskedelmi tárcára Serényi Béla grófot jelölik, kinek tárcáját Tisza István grófnak, esetleg Láng Lajosnak szánták.

Ugyancsak e forrásunk szerint a kormánynak semmi szándéka a házszabályok erőszakos

megdőbbenve fölugrottam. Klára, azaz a látomány, melyet Kláranak ismertem föl, eltűnt.

Fölnyitottam az ajtót és lázas izgatottsággal rohantam a feleségem szobájába. Odabenn sötét volt és erős viaszgyertyaszag. Gyufát gyújtottam. Feleségem világoskék pongyolás teste a földön feküdt, mereven mozdulatlanul, holtan... Kezében szorongatta az írót, az asztalon üresen hevert a fehér papírlap és a zuhanás szelétől kioltva állt a gyertya. Meghalt. Klára meghalt, amint az a gyertya kialudt...

Rokonaim azt mondják, hogy megőrültem a fájdalomtól. Tébolyodottá tett az imádott asszony és benne imádott másik élet halála. Nincs egészen így. Kicsit talán megőrültem. De nem csoda: hiszen gyilkos vagyok. Klárámnak és meg nem szült gyermekének gyilkosa. Az orvosok azt mondták, agyszélhűdés ölte meg. Én pedig tudom, hogy én öltem meg. Valami kisiklás, félreecuszás történt a gondolat átvitelénél. A parancsoló gondolat, amelylyel magamhoz rendeltem őt, rosszul jutott el hozzá és csak a nekem engedelmességek lelkét hozta el a négy szoba távolából. A testét a lélektől megfosztva ott hagyta. Meghalt. Ha ez nem gyilkosság...

Utána akartam halni. Nem engedtek. Beszúrtak ide. Két éve ülök már itt. Jó dolgom van. Meghalni sem akarok. Nem én. Sokkal nagyobb dolgom van, semhogy ráérnék. Tudják-e mi? Egész egyszerű. Visszaszólítom Klára lelkét a testbe, melyből kiszökött. Persze most nem oly könnyű rátalálni a lélekre. Mint amikor tudtam, hogy ott van a negyedik szobában. De azért biztosan meg fogom találni...

módosítása s valószínű, hogy Khuen gróf miniszterelnök, ha tulesett szembaja operációján, maga veszi kezébe a békés kibontakozás munkáját.

A miniszterelnök hazaérkezése.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök, mint Lovranából jelentik, meghosszabbította ottani tartózkodását egy nappal és csak holnap, kedden érkezik vissza Budapestre. — Lovranából jelentik a Budapesti Tudósító-nak: Héderváry Károly gróf miniszterelnök, aki néhány nap óta itt üdül, szerdán érkezik vissza Budapestre.

A költségvetés beterjesztése.

Hire járt, hogy Lukács László pénzügyminiszter már a Ház holnapi, keddi ülésén beterjeszti a költségvetést és elmondja exozóját. Félhivatalosan most azt jelentik, hogy a költségvetés beterjesztésének határnapját még nem állapították meg. Félhivatalos értesülés szerint ez a legjobb esetben is csak a hét végén történhetik meg. A Budapesti Tudósító arról értesül, hogy Lukács László pénzügyminiszter előreláthatóan a hét második felében fogja az 1912. évi állami költségvetést a szokásos exozé kíséretében a képviselőháznak beterjeszteni.

Három szótöbbség.

(Pestvármegye a verseci átirat fölött napirendre tért.)

Átirati tudósítás.

Budapest, október 9.

Ma délelőtt tíz órakor kezdődött Pestvármegye közgyűlése. Zaufolásig megtelt a gyűlésterem megyebizottsági tagokkal. Mindenki előtt, aki jöhetett, mert tudta, hogy izgalmas mérközés lesz ezen a közgyűlésen, amelyen a verseci átirat kerül tárgyalásra. Sablonosan indult a közgyűlés: tudomásul vették az alispán jelentését, tudomásul a számvevőszékét. Ekkor hirtelen tárgysorozat változás következett: Ráday Gedeon gróf főispán indítványára, a tárgysorozat átugrásával, tárgyalni kezdték a verseci átiratot.

Az állandó választmány közjogi bizottsága az átirattal kapcsolatban azt javasolta, hogy a közgyűlés az obstrukció mellett foglaljon állást s a harcoló ellenzékot buzdítsa kitartásra. Viszont László Zsigmond miniszteri tanácsos az obstrukció elítélését kérte határozati javaslatban. Meg is okolta a parlamenti élet megakadásával. Utána Kossuth Ferenc beszélt. Fejtegetéseit az ellenzék éljenzése és tapsa kísérte.

Általánosságban bírálta a politikai helyzetet, a kormány magatartását. A katonai reformok óriási terheket raknának a nemzet vállára. Ezért van az obstrukció, maga sem nagy barátja az obstrukciónak, de az ellenzéknek nincs más fegyvere. Pestvármegye már 1903-ban, mikor sokkal kisebb összeg megszavazásáról volt szó, állást foglalt a katonai terhek ellen.

Bezsilla István (Gödöllő) az obstrukciót támadta rövid beszédben. Gyómrós Aurél azt fejtegette, hogy a mostani obstrukció nem a kormány, hanem Ausztria, nem a többség, hanem a katonai terhek ellen harcol. Prónay Dezső báró tüzes beszédet mondott az obstrukció mellett. Izzó volt a hangulat, a megyebizottsági tagok a szavazás elrendelését követelték kórusban. Megtörtént. Ráday gróf főispán úgy tette föl a kérdést, hogy akik a választmány közjogi bizottságának javaslatát fogadják el, igennel szavazzanak, a László-féle javaslat hívei nemmel.

A szavazás végső eredménye az lett, hogy kétszázharman fogadták el a választmány köz-

jogi bizottságának javaslatát s így elvetették a László Zsigmondét, mely mellett kétszázán szavaztak. Pestmegye tehát levette napirendről a verseci átiratot.

Óriási lelkesedéssel fogadta ezt az enunciaciót az ellenzék.

Gyilkos milliomos bankár.

(Osztrigával megmérgezett színész.)

Átirati tudósítás.

London, október 9.

London legfrissebb szenzációja az a titokzatos gyilkosság, melynek áldozata egy ünneplé, szép, tehetséges, fényes karrier előtt állott színész. A színész Pursey Rosie, egy londoni városi hivatalnok leánya.

A szép színésznőt szeptember hó utolsó napján gyilkolták meg igen titokzatos körülmények között. A színész nő vőlegénye, egy Stokes Frigyes nevű bankár szeptember 31-én meglátogatta menyasszonyát s egy tányér osztrigával kedveskedett a művész atyjának. Az osztrigákat azonban, melyeket a vőlegény már felnyitva hozott, nem a leendő após, hanem maga a színész s ennek anyja fogyasztották el. Alighogy megették a csemegét, mindketten rosszul lettek. A gyorsan előhívott orvos osztrigamérgezést konstataált. Az idején alkalmazott ellenszerek az anyát még megmenthették, de a leány áldozatul esett a mérgezésnek.

A napokban érdekes fordulat állott be ebben az ügyben. Az elhunyt színész atyja, Henry Pursey feljelentést adott be a törvényszékhez Stokes ellen, melyben gyilkossággal vádolja leányának volt vőlegényét.

A feljelentés elmondja, hogy Stokes ez év februárjában ismerkedett meg leányával. Csakhamar beléleszeretett s két hónap mulva már meg is kérte a kezét. Röviddel az eljegyzés után mise Pursey egész családjával Stokes vilájába költözött, ahol pár hét mulva az esküvőnek kellett volna lefoynni. Nehány nap előtt Stokes bevallotta menyasszonyának, hogy egy párisi nőtől egy 12 éves természetes leánya van s arra kérte miss Pursey-t, hogy a gyermeket vegyék magukhoz. Ebbe a menyasszony bele is egyezett.

Szeptember 30-án történt aztán a titokzatos eset. Stokes kijelentette vacsora közben, hogy osztrigát fog hozni. El is ment s rövid idő mulva egy tucat felbontott osztrigával tért vissza. Ő maga nem evett az osztrigából s gyermekének is szigorúan megtiltotta, hogy hozzájuk nyuljon. Végül midőn leendő anyósa még egy darab után nyult, Stokes elhuzta a tányért s azt mondotta:

— Ez nem neked van szánva!

Ezzel a tányért menyasszonya felé nyujtotta.

Stokes menyasszonya temetésén meg sem jelent. Kiderült az is, hogy Stokes gyermekének anyja nem francia leány s nem Párisban, hanem Londonban lakik s hogy Stokes még mindig érintkezik vele. Sőt a meggyilkolt színész atyja Stokes papirkosarában egy összegyűrt levelet is talált, melyet Stokes irt gyermeke anyjának s ebből kiderült az, hogy a bankár törvényes férje az asszonynak.

Midőn a tárgyaláson ezt a bizonyítékot felolvasták, a bíróság s az egész esküdtszék tisztázottnak látta a tényállást s alaposnak a gyilkosság gyanuját. A kinalgatott orvosszakértő azt vallotta, hogy a meggyilkolt leány holtteste osztriga-mérgezen kívül idegen mérget nem tartalmazott. Azonban az osztrigamérge mesterségesen is előállítható és pedig úgy, hogy a felnyitott osztrigát egy napon keresztül me-

leg helyre teszik. Ezután a tárgyalást elhalasztották s a törvényszék elrendelte az időközben eltűnt Stokes körözését és letartóztatását.

A portugál forradalom.

— Don Miguel nyilatkozata. — A royalisták veresége. —

Távirati tudósítás.

Lisszabon, október 9.

Egy félhivatalos lisszaboni távirat azt jelenti, hogy a monarchista csapatokat kiverték az országból. Ha így történt volna is, még akkor sem mondható irigylésre méltónak a köztársaság helyzete. A monarchista mozgalom, főképp Portugália éjszakai vidékein egyre erősödik és sok helyen a kormány csapatok is a lázadókhöz csatlakoztak. Nemesak Manuel exkirály, de az elűzött Braganza család feje is erősen bizakodik abban, hogy elfoglalhatja még ősei trónját.

Távirataink a következők:

Bécs, október 9. Egy újságíró előtt don Miguel braganzai herceg hosszasan nyilatkozott a portugáliai helyzetről:

— Fiaim, ugymond, kértek, hogy ők is harcolhassanak a monarchista csapatokban és én beleegyeztem. Unokaöcsém, Xavér herceg csupa lelkesedéssel hozzájuk csatlakozott. Elárulhatom különben, hogy fiaim már több héttel ezelőtt is voltak a portugál határon, de akkor visszatértek, mert a monarchisták ügye nem biztatott sikerrel. Most másképp áll a helyzet, mert most Conceiro kapitány vette kezébe az ügyet.

A herceg ezután nagyon dicsérte Conceiro kapitányt, aki — mint mondta — mindenképp a köztársaság megbuktatására törekszik. Ha ez sikerült, katonai diktatúrát szervez és a nyugalom helyreállítása után a régi korszak döntene afelől, ki legyen a király: don Miguel-e, vagy don Manuel?

— Én, — mondotta a herceg, most nem megyek Portugáliába, tartom a Conceiroval történt megállapodásunkat, amely szerint a harcot mindenképp a monarchista elvált folytatják. Az oportói herceg is csatlakozni akar Conceirohoz, de ajánlatát visszautasították. Én eleneztem fiaim részvételét is, de minthogy ők idegen név alatt, mint portugálok harcolnak, ezt nem tilthattam meg nekik.

A herceg ezután keményen kifakadt a köztársaság vezetői ellen, akik türelmetlenségükkel, kegyetlenségükkel meggyűlöltek magukat. Négy hiva már hónapok óta börtönben szenved, három más embere július elsején eltűnt, alkalmasint megölték őket, három letartóztatott, akit északon elfogtak, a Lisszabonba való szállítás közben hirtelen meghalt. Bizonyosan nem lettek öngyilkosok.

Páris, október 9. A Havas-ügynökség jelenti Lisszabonból: Tegnap éjszakáról azt jelentik, hogy a royalisták vereséget szenvedtek és visszavonultak Spanyolországba.

Oporto, október 9. A tengerészcsapatok, melyek tegnap ideérkeztek, ma este elindultak Vila Real és Mirandelia felé. A Vasco de Gama páncélos Leixoesnél horgonyt vetett. A köztársasági csapatok üldözik a monarchista csapatokat.

A képviselőház ülése. Budapestről jelentik: A négy napos szünet után oly megcsappant érdeklődés mutatkozott a Ház mai ülése iránt, hogy az első névszerinti szavazást határozatképtelenség miatt meg kellett ismételni; ezzel a hosszú szünetekkel tarkított dupla szavazással azután ki is merült a Ház mai munkája. Az ülésen Kabos Ferenc elnökölt. Hét kérvényt mutatott be; négyre közülök névszerinti szavazást kértek. Azután a mai ülés napirendjén álló első névszerinti szavazásba fogott a Ház s 94 képviselő az elnöki indítványra, 3 pedig ellene szavazott. Az elnök erre konstataálta a határozatképtelenséget, elrendelte a jelenlevő képviselők megszámlálását s ennek megtörténte előtt fél órára felfüggesztette az ülést. A számlálás ép száz képviselőt talált a teremben, mire az elnök új szavazást rendelt el, amelyben 103 képviselő az elnöki javaslat mellett, 16 pedig ellene szavazott. Ezzel az ülés háromnegyed kettőkor be is zárult.

Purgly János temetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 9.

Aradváros és vármegye előkelőségei állották körül idős Purgly János hült tetemeit magába fogadó koporsót, hogy a társadalomnak ezt a tisztelettel és szeretettel körülvevő tagját elkisérjék utolsó útjára. A József főherceg-ut 12. sz. alatti gyászházából nagy gyászpompával rendkívüli meleg és őszinte részvét mellett temették el Purgly Jánost. A gyászszeretartás reggel 9 órakor kezdődött, de már előbb egészen megtöltötte az előkelő gyászoló közönség a családi ház termeit és tágas udvarát. Megjelentek a temetésen a kiterjedt rokonságon kívül Aradváros és vármegye közéletének igen sok notabilitása, az elhunyt barátai, tisztelői, köztük az aradi szintársulat tagjai teljes számban.

Kilenc órakor kivitték a koporsót az udvarra s ott folyt le az egyházi szeretartás, amelyet Frint Lajos evangélikus lelkész végzett. Az egyházi szeretartást megelőzőleg az aradi nemzeti színház énekkara elénekelt a *Mért oly borús...* kezdetű gyászdalt. Majd Frint Lajos lelkész mondott rövid bucsuztatót. Múltatta az elhunyt érdemeit, melyek közül családjához, övéihez való ragaszkodása domborodott ki legszobben.

— Az a lélek — mondotta — amely benne lakozott, nem volt más, mint a szeretet lelke, amellyel övéit vezette, istápolta, s amely a testvéri szeretetben kiterjeszkedett minden hozzátartozóira. Az ur elszólította közülünk az ő fiát, de helye megmaradt nemesak a házban, amelyben lakott, nemesak azokon a helyeken, ahol munkálkodott, akár közgazdaságilag, akár a közintézmények terén, hanem megmaradt mindnyájuk szívében, lelkében. Mert akinek lelkében szeretet lakozott, annak emléke el nem mulhat a ti szíveitekből. A mindenható elszólította őt körötökből, de ti vissza-vissza fogtok térni oda, ahova az emlékezés vonz benneteket. Most bocsássátok el őt minden emberek utolsó útjára és könyörögjünk a mindenhatóhoz lelki üdvéért.

Ezután a lelkész imát mondott, majd kivitték a koporsót és díszes gyászkocsira helyezték. A ravatalra küldött koszorúk három koszoruskocsit töltöttek meg. A koporsót óriási tömeg követte. A gyászoló közönség gyalog kíséerte a koporsót a vasuti állomásig. Itt a koporsót vonatra helyezték és elszállították Tompára, ahol a Purgly családi sírboltja van. A koporsót vivő vonaton Tompára utazott az egész gyászoló család és a csanádi bank tisztviselői kara. Tompán a halottat a másodszori egyházi szeretartás után a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

A halottat a vasuti állomásnál óriási néptömeg várta. Ott voltak Tompa község és a szomszédos falvak lakossága nagy számban, meg az egész környék intelligenciája. A koporsót a vasuti állomástól a község közepén levő hatalmas díszes kriptáig az elhunyt vejei vitték. A kriptá előtt Frint Lajos lelkész még egy rövid bucsuztatót és imát mondott, majd a család tagjai a koporsót lekisérték a sírboltba.

Az elhunyt ravatalára rendkívül sokan küldtek koszorukat, amelyek közül a következőket sikerült följegyeznünk: Feledhetetlen jó tatuskánknak — hálás gyermekei Magda és Miklós; Szeretett jó nagypapának — Iván, Gazsi és Pali; Isten velünk, a boldog viszontlátásig — régi igaz barátöjje Hauzer ezredesné; Szeretett jó Jancsi bácsinak — Vársárhelyi Janka; Szeretett Jancsi bácsinak —

— Julia; Régi barátság jeléül — Viktor és Ilona; A jó Jancsi bácsinak, szeretettel és kegyelettel — Sármezey Manó családja; Szeretett bátyánknak — Vilma, Miklós; Kedves sógoromnak szeretettel — Berta; Kedves Jancsi bácsinak őszinte szeretettel — Mariska és Emil; Kedves Jancsi bácsinak — Margit; Részvéte jeléül — Bánhidy Antal báró és családja; Drága jó nagyapának — Magda, Pista, Paula, Niki; Szeretett Jancsi bácsinak — Anny, János; Feledhetetlen jó atyánknak — Ilus és Péter; Kedves Jancsi bácsinak — Elza, Erneszt és a gyermekek; Feledhetetlen Jancsinnak — Mária és Iván; Kegyelettel — az Aradi és Csanádi Gazdasági Takarékpénztár tisztviselői; Az Aradi és Csanádi Gazdasági Takarékpénztár igazgatósága — kegyelete jeléül; Őszinte szeretettel — Alice és Berti; Szeretett Purgly tatának — Diósi Nusi; Baráti szeretettel — Silacz Gyula; Az Alföldi Éiső Gazdasági Vasut igazgatósága — a társaság érdemes alapítótágjának; Őszinte részvétük jeléül — iparos tisztelői; Kegyes pártfogójuknak — Szendreiék; Szeretett Jancsi bácsinak — Ila és Kari; Őszinte részvéttel — Nyéky Ilona bárónő; Mély tisztelettel — Brasch Simon és neje; Jancsi bácsinak — Boros Mária és Zsiga; Jancsi bácsinak — Csapi és Feri; Kegyelete jeléül — az A. Cs. E. V. igazgatósága; Hü tanácsosának — az ag. hitv. ev. egyház község; Tisztelete jeléül — Janka és Endre; Tisztelete jeléül — az A. Cs. E. V. tisztikara; Szeretett földesurunknak — hálánk jeléül; Őszinte barátságunk jeléül — Károlyi Gyula és Melinda. Gyásza jeléül — Aradvármegye közönsége; Szeretettünk és tiszteletünk jeléül — Horthy István és Margit; Felejtethetlen kedves édes jó atyánknak — Lajos és Margit; Felejtethetlen édes nagyatyánknak — Dóra és József; Felejtethetlen édesatyánknak — Ilus és Magda; Szeretettel a hűséges — Pali és családja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elitált motorvezető. Mult év október 16 án kisebb vasuti összeütközés történt az Arad-hegyaljai Motorvasut vonalain. Werner János motorvezető a 204. számú motort elindította Barackkáról, anélkül, hogy blokkjelzést adott volna a vonalnak. Így eshetett meg, hogy a máriaradnai előjáró szintén elindította a 203. sz. tehervonatot. Az egymással szembejövő motorok vezetői csak 150 méternyire vették észre az akadályt s így a fékezés dacára az összeütközést nem lehetett kikerülni. A karambol következtében egyik motor megsérült s az utasok közül négyen kisebb sérülést szenvedtek. Az aradi kir. törvényszék ma vonta felelősségre Werner Jánost, a vétkes motorvezetőt s közveszélyű megrongálás vétsége miatt 1 hónapi fogaázra ítélte.

§ Megfojtotta a gyermekét. Herle Mária aradi cselédlány, ki Szabó Györgynél volt szolgálatban, ez év február havában, amint azt mondani szokás, „egy egészséges fiatal fiugyermeknek adott életet.“ A törvénytelen v szony gyümölcse azonban nyög volt a szegény cselédlány nyakán s ezért Herle Mária gyermekét megfojtotta s a tornyai országot közelébe kitétte. A gyermek hullájára a járókelők ráakadtak s bejelentették az esetet a csendőrségnek, mely rövid idő alatt kinyomozta a tettest. Az aradi kir. törvényszék a bűnös cselédlányt a mai tárgyaláson három hónapi fogaázra ítélte.

Sulkovszky Ida hercegnő Schmettow Bernát gróf felesége. (Férjhez ment az aradi árvaszék engedélye nélkül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 9.

Sulkovszky Ida hercegnő szeptember 21-én a Schmettow Bernát grófné. Férjhez ment a birodalmi grófhhoz, nem várta meg, míg az aradi árvaszék eldönti vajjon megadja-e engedélyét a hercegnő második házasságához, hanem befejezett tények elé állította az árvaszéket, mely most maga is olyan súlyos probléma elé került, mint amelyben eddig a hercegnő vergődött. A „fiatal asszony” ma egy beadványban értesítette erről a nem várt meglepetésről az árvaszéket és egyúttal azt a tanácsot adja az árvaszéknek, hogy nyugodjék meg a történetekben, mert a hercegnő véleménye szerint a házasságkötést, mely a gondnok és a gyámhatóság beleegyezése nélkül történt, megsemmisíteni nem lehet.

Az aradi árvaszék — mint azt legutóbb jeleztük — e hét folyamán volt tárgyalandó a hercegnőnek a házasság engedélyezése iránt beadott kérvényét és mint ismeretes ebben a kérdésben nem a kinevezett gondnok, hanem Parec Béla dr. ügyvéd, ügygondnok véleménye szolgált volna az állásfoglalás alapjául. Hogy a történetek után mit cselekszik az árvaszék, azt nem tudjuk, mert annak elnöke, Varsjassy Lajos polgármester, jelenleg nincs Aradon.

Mint jogász körökből értesülünk az árvaszék törvény szerint jár el, ha egyáltalában nem vesz tudomást a házasság megtörténtéről, mert a hercegnő magyar honos és a honossági kötelekkel a magyar királyi belügyminiszter nem bocsátotta el és így Németországban házasságot nem köthetett.

Jogász körökben hallottuk is, hogy a Kuria egy eléje került rendes perből kifolyólag már megsemmisített olyan házasságot, melyet gondnok alatt álló egyén kötött a gyámhatóság beleegyezése illetve a beleegyezés kikérése nélkül.

(A házasság bejelentése)

Az aradi árvaszékhez ma Sulkovszky hercegnő a következőképpen jelentette be, hogy férjhez ment Schmettow Bernát grófhhoz:

Tekintetes Árvaszék!

Közel két éve annak, hogy a házassági engedély iránti kérvényemet előterjesztettem. Amint kérvényem beérkezett, egy rettenetes hajszá indul meg ellenem, melynek minden egyes fázisa ismeretes a tekintetes Árvaszék előtt. Bár nyilvánvaló volt már a hajszá kezdetén, hogy a gondnoknak, Haliczky Árpádnak, törekvései hová irányultak és miféle cél szolgálatában állottak, bár rég nyilvánvaló volt, hogy mennyire a gondnokolt érdekei ellen irányult ez a hajszá: a tekintetes Árvaszék mégis csak a legutolsó hetekben látta szükségesnek, hogy a gondnokot felfüggeszse és kétes törekvéseinek gátat vetve, Parec Béla dr. aradi ügyvéd ur személyében ügygondnokot rendeljen ki.

Az üldöztetésben kimerülve és kétségbeesve afelett, hogy egy védtelen nő mily gyenge védelemben részesül a gondnok visszaéléseivel szemben, rákényszerítettek arra, hogy a német honosság visszaszerzésével meneküljek ebből a kétségbeesett helyzetből, amelyben női becsületem kipellengérezésével, apanászsom visszatartásával, völegényem meghurcolásával akartak legutolsó reményemtől és boldogságomtól megfosztani.

A gondnokság még nem jelenti azon értelmi erők hiányát, melyek a házastárs helyes megválasztásához szükségesek. Minden kulturálisan a házasság lényege az érzelmek összhangját követeli. A magyar házassági törvény sem skarja a gondnokság alatt állót abban gátolni, hogy tisztán vonzalmának megfelelően köthessen házasságot, amikor a házasságkötéshez a gyámhatósági jóváhagyás megszerzését követeli.

Velem szemben azonban nem érvényesül a törvény szelleme. Nekem is, völegényemnek is oly inquisiticban volt részünk, mintha a házasságkötésnél csak vagyoni tekintetek jöhettek volna figyelembe.

Ezen szomorú előzmények késztettek arra, hogy f. évi szeptember hó 21. napján Pomerzvigben völegényemmel, Schmettow Bernát birodalmi gróffal a német törvény követelményeinek és szabályainak — a régi honosságom tekintetében is — mindenben megfelelőleg házasságot kötöttem.

Amidőn ezt a tekintetes Árvaszéknek tisztelettel bejelentem, ezennel bemutatom a pomerzvig-i anyakönyvi hivatalnak vonatkozó tanúsítványát, illetve a házassági anyakönyvi kivonatát.

Házasságkötésünk új jogi helyzetet teremtett. Bevezett tények előtt állunk, bevezett tényekkel áll szemben a tekintetes Árvaszék is.

A megkötött házasság érvényessége úgy a német, mint a magyar jog szempontjából minden kétségen felül áll a magyar jog szempontjából sem támadható meg. A magyar házassági törvény szerint és a 15. §-nak tilalma ellenére kötött házasság érvénye meg nem támadható. A házassági törvény 51–55. §§-ai taxative sorolják fel a megtámadási okokat. Ezek között pedig a megkötött gyámhatósági beleegyezés megszerzése előtt, a 15. §-ellenére kötött házasság megtámadási okként felsorolva nincsen. A 15. §-tilalmában ütköző házasság csak a házassági törvény 124. §-ában körülírt megtorlást vonná maga után a tilalom által megkötött házasságra nézve. Ez azonban feltételezi a házasság fél rosszhiszeműségét, ami a jelen esetben a német honosság megszerzése által kétségtelenül eliminálva van.

Mikor a magyar törvény a 15. §-tilalmában ütköző házasságra a megtámadás elveit nem alkalmazta, a törvényhozót a házasság fenntartásához fűződő magasabb erkölcsi és közérdekű szempontok vezérelték. „Minima non curat praetor” — ilyen csekélyebb jelentőségű tilalmak miatt ne bolygathassák a megkötött házasság érvényességét. Ez a jogelv vezérelte a törvényhozót, mikor a kisebb jelentőségű tilalmak ellenére megkötött házasságokra egyrészt a megtámadhatóság elvét nem alkalmazza, sőt másrészt azok oltalmára a házassági törvény 64. §-ában körülírt utólagos beleegyezésével és jóváhagyásával azoknak erkölcsi szankciót biztosított.

Ezek alapján házassági engedély megadása iránt beadott kérvényemet kiigazítva, már igazolt ügyvédem útján az iránt esedezem a tekintetes Árvaszékhez:

Méltóztassák a megkötött házasságot tudomásul venni és a gondnokolt érdekeire s a bevezett tényekre való tekintettel, — amelyek mindegyike már magasabb erkölcsi szempontokból is indokolja kérelmem teljesítését — a már megkötött házasságunkhoz az utólagos gyámhatósági jóváhagyást, illetve beleegyezést a házassági törvény 64. §-a értelmében megadni.

Teljes tisztelettel
Sulkovszky Ida, hercegnő.

(Házassági hirdetés.)

A beadványhoz mellékelt házassági levél így szól:

Házassági hirdetés. Pomerzvig. 1911. szept. 21. Alulírott anyakönyvvezető előtt házasságkötés céljából megjelentek a mai napon az általam személyesen ismert Schmettow Bernát Gottfried Sándor gróf főhadnagy, evangélikus vallású, született 1875. március 25-én, demitsi járás Steinau Odera kerületben, lakik pomerzvig-i járás Krossen Odera kerületben, fia Schmettow Bernát gróf hitbizomány tulajdonos, neje Leonia született Franke Sverstorpf grófnő, lakik ugyanott. 2. Sulkovszky Ida hercegnő elvált Tagányiné, evangélikus vallású, született 1881. július hó 5-én Zürichben, lakik Pomerzvig Krossen Odera mellett. Sulkovszky József Mária Lajos herceg és nejeinek született Jäger Ida Rozinának lánya.

Tanúk voltak: Jansen Sándor ügyvéd, kit a jegyesek ösmernek, 49 éves, lakik Berlinben.

Megjelent még Schmettow Bernát gróf hitbizománytulajdonos, kit személyesen ismerem, 65 éves, lakik Pomerzvigben.

Az anyakönyvvezető egyenként és egymásután azt a kérdést intézte a jegyesekhez, hogy házasságra akarnak-e lépni. A jegyesek igennel válaszoltak, mire az anyakönyvvezető kijelentette, hogy a polgári házassági törvény értelmében törvényes házastársak. Felolvastott, elfogadtatott és aláíratott: Schmettow Bernát s. k., Schmettow Ida grófnő született Sulkovszky hercegnő s. k., Jansen Sándor s. k., Schmettow Bernát gróf s. k., Butz anyakönyvvezető s. k. Hogy ez a kivonat a krosseni kerület anyakönyvével szövszeri megegyezik, igazolom Butz anyakönyvvezető s. k. P. H. Pomerzvig 1911. szeptember hó 27-én.

(Parec dr. véleménye.)

Munkatársunk ma megkérdezte Parec Béla dr.-t, hogy mint a hercegnő gondnoka a történetek után milyen álláspontra helyezkedik.

— Egyelőre — mondotta — még nem látom határozottan a dolgot. Ha a házasságot nem semmisítik meg, akkor kevés értelme volna úgy kedvező, mint kedvezőtlen véleménynyilvánításomnak.

SPORT.

Botrány az aradi football pályán.

— Az erélytelen bíró. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 9.

Az Aradi Athletikai Klub értékes és a délvideki football bajnokság megszerzéséhez közelebb vezető győzelmet aratott vasárnap a Temesvári Athletikai Klub csapa felett. Nagy érdeklődés fogadta az izgalmasnak ígérkező mérkőzést, amely az AAK nagy főlénye mellett végül is botrányosan félbeszakadt.

A temesvári csapat ugyanis a legvakmerőbb féktelen durvaságokra ragadtatta magát, hogy az AAK. győzelmét megakadályozza. A játék eldurulásában nagy része van a Szabadkáról kiküldött bírónak, aki pártatlan jóakarattal, de minden gyakorlat, erélyesség és hozzáértés nélkül nem is vezette a mérkőzést, mint inkább végignézte annak lefolyását. Ha körültekintő és erélyes bíró vezet a mérkőzést és nyomban megtorolja az életveszélyes durvaságokat, akkor valószínűleg elmarad a mérkőzés botrányos befejezése.

A Temesvári Athletikai Klub csapata ugyanis visszaélt a bíró gyengeségével és halomra követte el a szabálytalanságokat, amikor pedig a bíró mégis büntető rugást ítelt meg ellenük és egyik játékosukat kiállította, a temesvári csa-

pat levonult a pályáról és huszonhat perccel a befejezés előtt megszakította a mérkőzést. A temesváriak magatartása már nem kellett meglepetést az aradi közönségnél, mert egy régebbi mérkőzésnél hasonló sportszerűtlenséggel jártak el a temesváriak.

A mérkőzés lefolyása különben mindvégig AAK. fölényt mutatott. Az első goalt ugyan Temesvár szerezte meg, kihasználva az aradi védelem pillanatnyi hibáját, de az AAK. a bal-összekötő, utján egy perc alatt kiegyenlített és még az első félidő vége előtt Borszék beadásából biztosítja a vezetést is. A goalok számát Gencsy a második félidő első perciben háromra szaporítja. Temesvár játéka ezután teljesen eldurvul és amidőn látják, hogy ezzel sem akadályozzák meg a biztos győzelmet, valamilyen ürügy alatt levonulnak a pályáról. Egyik játékosukat a bíró még az első félidőben kiállította tiszteletlen viselkedés miatt. A mérkőzést tehát 3:1 arányban az AAK. nyerte. A TAK. sportszerűtlen magatartása azonban még a Labdarúgó Szövetség itéletét is provokálni fogja.

Eltűnt

és megkerült színész.

(Mert a pisztoly csütörtököt mondott.)

Távirati tudósítás.

Budapest, október 9.

Tegnap reggel eltávozott Erzsébet-köruti lakásáról Pártos Dezső, a Magyar Színház művésze és azóta nem tért haza. A művész szombaton este lépett föl utoljára *Az élet szava* című darab premiérjén s ekkor az a kalamitás érte, hogy a lővésre emelt revolvere csütörtököt mondott. Ezzel az egész jelenet hatásának vége volt. Állítólag ezt vette annyira szívére az ambiciózus fiatal művész, hogy világgá ment.

Direktorához, Beóthy Lászlóhoz az érzékeny szívű színész a következő levelet intézte:

Mélyen tisztelt igazgató ur! Tisztelettel bejelentem Önnek, hogy én máától kezdve soha többé nem lépek színpadra. Amidőn kérem, legyen kegyes ezt a bejelentésemet tudomásul venni, arra is kérem, legyen szives szerepeim kiosztásáról is gondoskodni. Budapest, 1911. október 8. Pártos Dezső.

Beóthy igazgató, aki a premiér-estén se tett egy szó szemrehányást sem Pártosnak, aminthogy erre a művész rá sem szolgált, azonnal a következő levelet küldötte Pártos lakására:

Igen tisztelt kedves uram! Az Ön művészi lelkiismeretessége köztudomású, majdnem közmondásos. Ez nagy erény és senki jobban meg nem becsüli, mint én. Ezt a lelkiismeretességet tulzásokba hajtani és parancsaiból lehetetlen következtetéseket levonni épen olyan hiba, mint nem lelkiismeretesnek lenni. Önt tegnap egy kis baleset érte a színpadon, nem is színészi, hanem emberi baleset. Olyan, amelylyel a mi pályánkon is, mint bárhol egyebütt, számolni kell. Az ember az első percen bosszankodik rajta, másnap nem gondol vele, egy kis idő múlva mosolyogva gondol vissza arra a furcsa esetre. Ebből olyan konzekvenciát levonni, mint Ön, tönkretenni egy pályát, amely Önt még sok sikerrel, nagy művészi haladással kecsegteti, megsemmisíteni egy életet, amelyben még tisztelettel a jövő, mint a múlt és százszorannyi a remény, mint a beváltott ígéret, ez igazán bűn, sőt ennél is több, ostobaság volna. Abban a reményben, hogy elhatározása csak egy rossz pillanat műve s e néhány sor elegendő ahhoz, hogy Önt hirtelen saándékától eltérítse, a színpadon való viszontlítás reményében üdvözli

igazán szerető igazgatója,

Beóthy.

Ez a levél már nem találta otthon Pártost. Az estilapok azonban ismertették az esetet s közölték Beóthy levelét is. Pártos ugylátszik elolvasta a híradásokat, mert estefelé hozzátartozói nagy örömmel jelentkezett Beóthy-nél, este pedig már újra fellépet. Az élet szavában. Ezuttal azonban az ominozus jeles előtt alaposan megvizsgálta pisztolyát.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedd: Ártatlan Zsuzska, operett. (C. bérlet.)

Szerda: Hölgyek öröme, bohózat. Bemutató előadás. (A. bérlet.)

Csütörtök: Hölgyek öröme, bohózat. (B. bérlet.)

Péntek: Hölgyek öröme, bohózat. (C. bérlet.)

Szombat: Kis szökevény, operett. Új bemutatóval. (A. bérlet.)

* Madam Rex. (Egy játékbarlang tulajdonosnőjének regénye.) A szociális tárgyú mozi-dramák iránt megnyilatkozott érdeklődést teljesen kimerítették a közelmúltban egymásután színpadhozott erkölcsrajzok, úgy, hogy szinte szellemi szükségletet elégített ki az Apolló-színház, amikor megszerezte három napi bemutatásra a világhírű Madame Rex című dráma hatszáz méteres filmjét. Madame Rex egy titkos játékbarlang előkelő tulajdonosnője, aki már életének második felén van, azért még kíváncsi a szívében a szerelem szenvedélyének tüze lobog. Szeretője egy fiatal márkának, aki azonban később elhanyagolja Rex asszonyt, mert megismerkedik egy fiatal zárdai növendékkel, és szerelmes lesz a leányba. Meglepetően érdekes fordulathoz ér itt a cselekmény. Az asszony meglepi szerelmest épen akkor, amikor a leánnyal találkozik. Megrendülve látja, hogy riválisa, aki elcsalta az oldala mellől a fiatal márkát, nem más, mint a saját leánya. Szívében ekkor lecsillapul az asszonyi szenvedély s az anyai szeretet kerül felül: a leányt feleségül adja a márkához. A bájos történet kedden műsoron van az Apollóban. 177

* A méltóságos kisasszony. (Új erkölcsrajz az Urániában.) A mozi vászna az a terület, ahol minden szép, jó és fölemelő, ami az életben csak néha történik meg, diadalmaskodik. A szerelem itt igazán nem ismer társadalmi korlátokat és olyan regényesen, büszkén győz az elítéletek felett, ahogyan a valóságban csak kivételesen fordul elő. Erről a romantikus szerelmi diadalról beszél az Uránia új szenzációs erkölcsrajza is. Hörnp Vibeke, a duszgadzog norvég főúr leánya azelőtt a sors előtt áll, amely rendesen sorsa a méltóságos kisasszonyoknak: szülei óhajására Preben gróf jegyese lett. Nem szereti a gróft és szíve egészen más valakié. Övét, az erdészt szereti fiatalos lángolással és az erdészfiu is mély szerelmet érez fiatal és bájos urnője iránt. A méltóságos kisasszony nem tud ellentállni szerelmének és találkozóra szólítja, szobájába hívja Övét. Amikor az erdész az ablakon át távozik szerelmese szobájából, tolvajnak nézik és elfogják. Nem tud a vád ellen védekezni, mert nem akarja kompromittálni a család leányát. Eltűri, hogy a féltékenységből gyűlölködő Preben gróf egyenesen szemébe mondja a szörnű vádat, hogy ki akarta fosztani jövővi házat. Övé kész arra is, hogy a börtönbe menjen sze imese becsületéért, de erre nem kerül a sor. A törvényszék előtt, amikor már minden körülmény és valamennyi tanu a szerencsétlen erdész ellen vall, a méltóságos kisasszony nem tud tovább hallgatni, leküzdöi szégyenérzetét és odakiáltja a valóságot az elképedt hallgatóság arcába, elsősorban gyűlölt vőlegényének. A szülők pedig kénytelenek beleegyezni a fiatalok házasságába és a daliás erdész boldogan öleli át jegyesét. A meghatározó és gyönyörű jelenetekben bővelkedő erkölcsrajz a dánokkal versenyző norvég filmgyár állította elő. A kép kedden kerül bemutatásra az Urániában. 175

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene.

Törökország a hármasszövetségben.

Békekisérletek. — Az olasz-török háború.

(Saját tudósítónktól.)

Arad, október 9

Tripolisz megszállása után Európa közvéleménye fokozottabb érdeklődéssel fordul Konstantinápoly felé, ahol még most sem adták föl a reményt, hogy Tripolisz nem veszett el véglegesen. A porta kormánya az egyre növekedő harcias áramlat hatása alatt még szombaton úgy határozott, hogy az olaszokat kiutasítja Törökországból, ma pedig megint a higgadtabb felfogás kerekedett felül a minisztertanácsban, mely az ellenségeskedések beszüntetése céljából a hatalmak intervencióját kéri. Ma ezeket a táviratokat kaptuk:

Hogy foglalták el Tripoliszt?

Róma, október 9. A Stefáni-ügynökség jelenté Augustából: Tripoliszból ideérkezett hajók a következő híreket hozzák: Tripolisz bombázása kedden történt. Másnap a Szultanje és Hamidie erődöket elpusztították. Még e napon megvizsgálták a Hamidie erődöt és a benne levő ágyukat leszerelték. Csütörtökön Tripolisztól nyugatra matrözcsapatok szálltak partra s megszállták a Szultanje és Hamidie erődöket. A Szultanje erődre kitűzték az olasz lobogót. Ugyanekkor ágyuk fedezete alatt a Hamidie-üteget teljesen elpusztították, amennyiben az ott lévő munió- és puskaporkészletet fölrobbantották, nehogy a törökök azokért esetleg visszajöjjenek. Ezenkívül megvizsgálták a világítótorony közelében levő erődöt, amely dominálja az egész várost. Miután a megszállás lehetőségét megállapították, ezt az erődöt is matrözök szállították meg. Közben megjelent a Benedetto Brin nevű hadihajón három arab törzsfőnök, hogy megadja magát, valamint a konzuli testület küldötte, a német konzul, aki fölkererte a főparancsnokot a város megszállására. Ez délután meg is történt. A Derna nevű török szállítóhajó a belső kikötőnek egy sekély pontján süllyedt el. Azt hiszik, hogy a hajó sértetlen és néhány nap alatt szabaddá tehető. Carni őrnagy fölhívására a lakosság ellenkezés nélkül beszolgáltatta fegyvereit.

Róma, október 9. A Stefáni-ügynökség jelenté Tripoliszból e hónap negyedikéről: Az első hajóhad hajói befutottak a tobruki kikötőbe, a nélkül, hogy török hajókkal találkoztak volna. A parancsnok fölszólította a török helyőrséget a megadásra, de ez vonakodott a török zászlót bevonni. Erre a Viktorio Emenuelle páncélos megkezdte a tüzelést az erőd ellen, melynek folyamán széles rés támadt az erőd falán és a török zászló is lezuhant. Aubry admirális ezután néhány század tengerészkatont küldött a partra és ezek rövid küzdelem után elfoglalták az erődöt és kitűzték az olasz zászlót. Néhány török katonát foglyul ejtettek.

Róma, október 9. A Vita nevű lap siracusai tudósítója, aki több Tripoliszból odaérkezett emberrel beszélt, lapjának e nyilatkozatok alapján azt táviratozza, hogy a tripoliszi erődöket az olasz hajók 12 kilométernyi távolságból kezdték bombázni a 305 centiméteres ágyúkkal. A török tüzéréség tehetetlennek bizonyult. Ágyui csak négy kilométernyire hordták, pedig a legújabb Krupp-ágyuk lőtávolsága 9 kilométer. Mikor egy matrözszázadot szállítottak partra, török lovasság szállott szembe velük, hogy megtámadja őket, a hajótüzéréség azonban visszavonulásra kényszerítette a lovasokat. Így a támadás eredménytelen maradt és a kibajózás minden veszteség nélkül ment végbe. Carni őrnagy, a partraszállított matrözcsapatok pa-

rancsnoka plakátokat ragasztatott ki, amelyeken elrendeli a város biztonsága céljából a lakosság lefegyverzését. Az első napon 10 frankot, a második napon 5 frankot fizet azoknak, akik beszolgáltatják fegyvereiket és szívesen fenyegetőzik, hogy a harmadik napon kivégezteti mind azokat, akik még nem adták át a fegyvert. A lefegyverzés kielégítő módon folyik.

Málta, október 9. Az olaszok első partraszállásuk alkalmával tévedésből egymásra lőtek és egy embert megöltek, kettőt pedig megsebesítettek. Török lovasok és arabok minden éjjel megtámadják az olaszok elsáncolt táborát. Pénteken éjjel nagyobb harc volt, amelyben többen megsebesültek.

Konstantinápoly, október 9. A Tripolisban partraszállott olaszok között eddig százhusz koleraeset fordult elő.

A tripoliszi törökök nyomora.

Róma, október 9. Tripolisból jelentik, hogy török lovas csapatok cirkálnak a város környékén a nélkül azonban, hogy az olasz hadállásokat megtámadnák. A török haderő zöme dél felé fordult, de helyzete kétségbeesítő és nagy a nyomora. Ezzel szemben a Tribunának és a Messengernek jelentik, hogy a volt tripoliszi helyőrség parancsnokának sikerült huszezer arabot összegyűjteni, akiket a legjobb szellem lelkesíti. Ezt a hírt nem tartják valószínűnek, mert a török parancsnoknak elég gondot fog szerezni, hogy a saját embereit elertassa. Az okkupáció ellen sem most, sem a jövőben nem várható komoly ellentállás. Erre a törökök nem elég erősek. A Banca di Roma már megkezdte Tripolisban rendes működését.

Az olasz expedíciós hadtest.

Róma, október 9. Viktor Emánuel király ma kora reggel Nápolyba utazott, hogy a Tripolisba induló csapatoktól tucsut vegyen. Reggin di Calabriából jelentik, hogy ott egy török kémet fogtak el.

Páris, október 9. A tripoliszi kaszárnyákban nagyszámú olasz gyalogságot szállítottak. A tripoliszi baraktábor építését megkezdték.

Szalóniki, október 9. Ideérkezett jelentések szerint tegnap két olasz torpedónaszád a meduai kikötőbe hatolt, hatalmukba kerítettek egy tengerivel megrakott és Preveza felé indulásra készen álló vitorlást és elvontatták magukkal. A török ütegek rálőttek a torpedónaszádokra, melyek néhány lövést viszonoztak és eltűntek. Négy olasz cirkáló Szanta Mauránál megfigyeli a kereskedelmi hajókat és a Preveza környékére szánt árukat lefoglalják.

Bécs, október 9. A Pol. Korr. Szalonikiból arról értesül, hogy három redifaszálóaljat kiküldtek a Caraburan fok megszállására. A prevezai helyőrséget az el-mazzani és beiruti redifadosztályok behívott tartalékosaival megerősítették. Janinából tüzérseget küldtek Prevezába.

Brindisi, október 9. Két hadilégihajót, amely itt állomásozott felszereltek, hogy az adriai tenger felett cirkálva a török torpedóhajók mozdulatait kikémleljék.

Törökország és a nagyhatalmak.

Konstantinápoly, október 9. A minisztertanács ma hajnali egy óráig tartott, hír szerint elhatározta, hogy a nagykövetek útján újabb jegyzéket küld a nagyhatalmaknak, amelyben a béke helyreállítását és az ellenségeskedések megszüntetését kívánja.

Konstantinápoly, október 9. A közvetítő javaslatokról szóló hír pusztán kombináció. Eddig sem Németország, sem valamely más nagyhatalom nem tett a portának határozott javaslatot s eddig minden csak arra szorított, hogy

a nagykövetek megmagyarázzák a nagyvezirnek, hogy Törökország a harctéren sikert nem várhat.

Konstantinápoly, október 9. Marschall német nagykövet hír szerint azon fáradozik, hogy Törökországot a hármasszövetségbe való belépésre bírja. Így a hármasszövetség négyes allianszá bővülne ki. Törökország hajlandó Tripolisra vonatkozólag némi engedményt tenni, de ezzel szemben a krétai kérdés végleges rendezését követeli.

Rágalmazásért elítélt bankigazgató.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 9.

A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság egyik igazgatója, Vajda Imre, az idén megvált a társaságtól, miután közte és a vezérigazgató közt komolyabb természetű differenciák merültek föl. Távozása után Vajda Imre levelet írt Szalai Béla igazgatótársának s abban szemrehányással illette, hogy jöllehet szolidárisnak vallotta magát, vele még is megmaradt a részvénytársaság kötelékében. Szalai Béla sértő hangon felelt a levélre. A levélben egyebek közt következő aposztrofálások vannak: Arra, hogy képviseljed a banktól tulfozkodott igényeidet, jó voltam... A te becsületszökkelésed pofoncsapása minden tisztességnek... Rideg önzéssel, merész anyagi előnyöket akartál kicsikarni... Becsületszavadat ismételtén megszegted... Elsimitottam olyan hullámokat, melyek árvízzel fenyegettek téged is.

Vajda Imre a levélre büntető följelentéssel felelt, rágalmazással és becsületsértéssel vádolva volt igazgatótársát. A büntetőjárásbírósgón Farkas dr. járásbíró ma tárgyalta Vajda Imre panaszát. A vádlottat Baracs Marcell dr. védte, a panaszost Jakobi dr., a vádhatóságot pedig Felföldi dr. ügyészi megbízott képviselte.

A tárgyalásra a panaszos kértére tanuképpen megidéztek: Herzog Péter bárót, Herzog Mór Lipót bárót, Förster Nándor miniszteri tanácsost, Biró Zsigmondot, Mándy Lajost, Ottlik Iván és Stetina József államtitkárokat, Wolfner Józsefet, Fleiszig Sándort, Ritter Ottót, Zsolnai Adolfot és Krausz Simont. A tárgyaláson csak Krausz Simon jelent meg. A többi tanu kimentette magát. Valamennyien azt jelentették a bíróságnak, hogy halaszthatatlan üzleti, illetőleg hivatalos ügyben el kellett utazniok.

Szalai Béla az általános kérdésekre azt felelte, hogy makói születésű, római katolikus vallású, harminonyolc éves bankigazgató.

Biró: Az a vád, hogy 1911. július 16 án Vajda Imrének levelet írt sértő és rágalmazó tartalommal.

Szalai: Elismerem, hogy a levelet én írtam, beismerem, hogy az inkriminált kifejezések becsületsértők és rágalmazók.

— Mi indította arra, hogy a levelet megírja?

— A védekezésbe nem bocsátkozom. A magam érdekét a bank által rám bízott érdekeknek teljesen alárendelem s lemondok minden védekezésről. Kijelentem azonban, hogy megbántam, hogy a levelet írtam, s viselem a következményeit.

Jakobi dr. kéri a bírót, hogy rendelje el a bizonyítást arra nézve, hogy a levélben foglalt vádak alaptalanok.

Baracs dr.: Az állítások valódiságát a védeccem nem kívánja bizonyítani, az állítások valótlanságának a bizonyításához a panaszosnak semmi joga.

A bíró a bizonyítást megtagadta, miután a vádlott teljes beismerésben van.

A pörbeszéd után a bíró Szalai Bélát rágalmazás vétségeért ezerkétszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet ellen a felek fölebbezték.

Ellenzéki tere-fere.

— Tisza és Berzeviczy aradi útja. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 9.

Az áldatlan és unalmas obstrukciós harc már politikai fegyvert igyekezik kovácsolni minden arra alkalmas és nem alkalmas eseményből. Így lett ezidén az aradi nemzeti gyászünneptől is politikai pletykák tárgya. Ellenzéki körökben és az ellenzéki sajtóban is a legkülönbözőbb kommentárokkal kísérik az október hatodikai aradi eseményeket és valóban mulatságos következtetésekre jutnak.

A humor jegyében született például az a magyarázat, amelyet Berzeviczy Albert házelnök szerepléséhez fűznek. Az Aradi Közlöny is megírta, hogy az elnököt, aki kora reggel érkezett Aradra, nem fogadták hivatalosan az állomáson. Ellenzéki részről meglehetősen képtelen kiszinezéssel kommentálták a fogadás elmaradását. Azt a hírt terjesztik szorgalmasan, hogy Berzeviczy Albertet tüntető szándékosággal nem fogadták, hogy az felsőbb helyről kifejezett kívánságra történt, hogy Berzeviczy nem fogadása sötét háttérül szolgált volna Arad képviselőjének, Tisza István grófnak október 19-ére tervezett fényes fogadásához. Hogy ezek a hírek mennyire komolytalan forrásból keltek szárnyra azt már az is bizonyítja, hogy napokkal az október hatodikai ünnep előtt híresztelték a fogadás elmaradását.

Hogy a valóságtól, sőt a valószínűségtől is távol áll a két politikusnak: az egyiknek, mint a képviselőház küldöttének, a másiknak, mint Arad képviselőjének aradi látogatását kombinációba hozni, azt Berzeviczy aradi tartózkodásának alábbi hiteles története mutatja.

Amidőn Varjassy Lajos polgármester tudomást szerzett arról, hogy a Ház küldöttségét és koszoruját Berzeviczy házelnök hozza Aradra, kérdést intézett az iránt Berzeviczyhez, hogy mikor érkezik ide és mennyi időt szándékozik Aradon tölteni. A házelnök levélben csupán annyit válaszolt, hogy a polgármester gondoskodjék a részére egy szállodai szoba fenntartásáról az ünnep napján. Azzal, hogy az érkezés időpontjára válaszolás elől kitért, nyilvánvalóan jelezni kívánta Berzeviczy, hogy nem óhajt ünnepélyes fogadtatást Aradon. A házelnök levele után a polgármester várta, hogy az ünnep napjáig újabb értesítést kap a Berzeviczy érkezéséről. Minthogy ilyen értesítés nem érkezett, a polgármester Berzeviczy hallgatását a fenti értelemben magyarázta és október hatodikán szállóbeli lakásán kereste föl Berzeviczyt, akivel azután egész aradi tartózkodása alatt együtt is volt.

Szó sincs tehát szándékosságról, amit különben komolyan még azok sem hisznek, akik politikai érdekből ezeket a híreket terjesztik. Ahoz pedig egyenesen mulattató tettetése kell a rosszulállásnak, hogy Berzeviczy október hatodikai és Tisza október tizenkilencedikei fogadása között összefüggést keressen valaki és azt hangoztassa, hogy a Ház elnökét az aradi pályaudvaron azért nem fogadták, mert két héttel utóbb Tiszát akarják fogadni. A bökkenő a dologban az — és ezt a sérelmet kereső ellenzéki körökben úgy látszik nem tudják — hogy Tisza István grófot sem fogadják a pályaudvaron, még pedig Tisza egyenes kívánságára. Arad képviselője ugyanis a munkapárt végrehajtó bizottságához intézett levélben azt írta, hogy ő haza jön Aradra és így nincs értelme annak, hogy vendégként fogadják.

De ha ez így van, akkor mivel magyarázzák meg a legfrissebb politikai mendemonda

gyártói Berzeviczy fogadásának elmaradását? Tisza fényes ünneplésével már nem lehet, mert hiszen Tiszát sem fogadják. Amilyen ötletek és komolyságra nem sokat adók az ellenzéki hirharsonák, most megfordítják a dolgot: Tisza fogadtatása is azért marad el, — mert Berzeviczy nem volt meg. Mert a politikai pletykánál nem az elhíhetőség a fontos, hanem az, hogy mindenáron legyen.

Életunt írónő.

— Öngyilkosság az Orient-szállóban. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 9.

A Rákóczi-ut 42. száma alatt levő Orient-szállóban ma este öngyilkossá lett egy szép, fiatal leány. A szálloda vendégkönyvébe azt írta ugyan, hogy *Keresztesy Kornélia* a neve, írónő és Berlinből érkezett Budapestre, azonban valószínű, hogy ezek az adatok valamenynyien hamisak és a szerencsétlen leány csak azért használta ezt a nevet, hogy kilétét eltitkolhassa.

Az ismeretlen hölgy tegnap este tizenegy óra tájban érkezett a szállóba, még pedig egyedül. Nagy, tágas szobát kért. Az első emeleten levő 5. számú szobát nyitották ki részére, egy előszobával bíró négyablakos hatalmas sarok helyiséget, melynek az arát, nyolc koronát, nyomban előre ki is fizette. Hamarosan nyugovóra tért, ma délelőtt későn ébredt, behívatta a főpincéert és megkérte, hogy ne háborgassák, mert rosszul érzi magát. Ebédjét is szobájába hozatta, kevés bort is ivott, aztán lefeküdt a pamlagra aludni. A szobaasszony délután három óra tájban benyitott hozzá és mély álomban találta. Óvatosan becsukta az ajtót és eltávozott. Azóta a szerencsétlen leányt senki sem látta élve.

Este 8 órakor, mikor a szállóbeli szoba-leány bement a szobába, hogy az ágyat megvesse, hatalmas vértócsában halva találta a vendéget. Az öngyilkos leány halála előtt fehér csipkebluzát kibontotta, felhajtotta és a pizsolyt balkezevel szorosán keblére szorítva süttötte el. A golyó keresztálfurta a tüdőt és rögtön halált okozott.

Az asztalon egy a rendőrséghez címzett levél feküdt, amelyben az öngyilkossá lett leány kéri, hogy kilétét ne kutassák, mert úgy sem fogják megtudni. Külföldről jött Budapestre, ahol három esztendő óta nem volt Magyar föld szülőtte, de idegenben nevelkedett s amint levelében írja, sem rokonai, sem ismerősei nincsenek. Levelé végén még csak arra kérte a rendőrséget, hogy azt a virágbokréttát, melyet szállóba magával hozott, tegyék melléje a koporsóba. Utolsó kívánságát *Szakály Kálmán* rendőrfogalmazó, aki az öngyilkosság hírére a főkapitányságról kiszállott, teljesítette is.

A levél mellett egy verset is talált a rendőrség. Ez így hangzik:

Itt az elmúlás évszaka,

Az én életem bus éjszaka.

Hullanak a falevelek,

Ugy gondoltam: én is megyek!

A rimekbe szedett bucsut az iratokhoz csatolták. A rendőrség megindította a nyomozást, az életunt leány kilétének megállapítására. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A szabadgondolkodók aradi egyesülete szerdán, folyó hó 11-én esti félkilenc órakor a Központi-kávéház különtermében választmányi ülést tart, amelyen lehetőleg az összes választmányi tagok megjelenését kéri az elnökség.

HIREK.

Prohászka püspök a modern nőről.

— Durva és finomabb feminizmus. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 9.

A Szent István-Társulat disztermében tegnap tartotta alakuló gyűlését a katolikus Leányok Országos Szövetsége, amely a közép-osztályhoz tartozó leányokat akarja társadalmi szervezetben tömöríteni. Az alakuló gyűlésen megjelent Prohászka Ottokár székesfehérvári megyés püspök is és érdekes beszédet mondott. Beszédéből adjuk a következő részt:

A modern világnak, — ugymond — amelyet nem lehet arasszal, nem lehet tizedekkel mérni, a legesodálatosabb és legjellemzőbb emberi elváltozása az az új női típus, mely a világba lép kezdetben elmosódottan, de amely máris előrevetíti a maga körvonalait s azoknak testet, pezsögő vért, életet, erőt követel. És hogyha van fejlődő félben egy női típus, okvetlenül nem eszoppan az égből, nem pattan ki Zeus fejből Minervaként: megvan annak a leánytípusa is. Ebben a leánytípusban fény- és árnyoldalt látok. — A fényt úgy jellemezném, hogy az igény tartalmasabb, az élet komolyságát hangoztató, tartalom utáni igény. Az élet logikája beállította a nőt a modern világban a munka milliójébe, megnyitott számára a pályázat szükségéből, nem pedig adakozó vágyból, nem a férfiaknak tén szolgálatkészségéből és udvariasságából. Az új leányléleknek nem elég csak a tánc, a tennisz, a nagy kalap, a zsurozás; több a lelke, fejlődik a lelke, tartalmasabb életet akar. Életének azelőtt is volt tartalma, de ez a tartalom most határozottan emberhez méltó, szellemi, lelki, művészi fejlettséget, műveltséget, mélyebb értelmiséget, szociális érzést, egészséges vért, nem idegességet jelent, ránevelést arra a komoly, erővel teljes életre, mely nem kapcsolja ki a nőt az ő nagy hivatásából, hanem a modern világba mint érvényesülő típust állítja bele.

Árnyaloldalát e típusnak abban látom, hogy a modern életnek durva kenyérharcra durvulást visz és csempész bele a nő lelki világába, mert a modern szellemi életnek a nyilvánossága valamiképen elneveli a leányokat régi erényüktől: a háziasságtól. És hogyha látom, hogy főleg a túlzó feminizmus a nőiességet határozottan félreismeri akkor, a mikor a nőt elakarja férfiasítani, igazat adok azoknak, akik meglátják a modern nőnek a lelkén ezt az árnyat, melyet szerintem csak több kultúrával, ezt a durva feminizmust csak egy finomabb feminizmussal lehet legyőzni.

Csak mélyebb-lelkiség és határozottabb lelki tartalom által fogjuk a nőt odaemelni, hogy a modern világban is megálljon saját pedesztálján. Nem fogjuk ösztölni a képét a régi nőnek, aki a nyá és hitves tud lenni, ki a háznak anyja és papja tud lenni; nem fogjuk ösztölni a régi anyának, a régi asszonynak képét, — nem leszünk képrombolók. De éppen annak a kultusznak, melyet az asszony méltán követel a férfi részéről, van szüksége arra, hogy az asszony több értelmiséggel, emancipált lelkülettel, finomabb lélekkel vindikálhassa magának azt a régi kultuszt, melyet szinte öntudatlanul, mondhatnám ösztönszerűen adott neki a régi világ. A modern asszony azt az árnyat, mely az ő képén van, azáltal fogja eltüntetni, hogy lelkében, pszichológiájában modern nő marad, de nagy hivatását teljesen átérzi és leányait is erre nevei.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után megalakult az új szövetség, melynek elnökévé Schmolli Petra ajánlatára Boronkay Margitot választották meg. A tisztikar tagjainak megválasztásával az alakuló gyűlés véget ért.

— Az osztrák kormány bukása. Prágából jelentik: A Prager Tagblatt jelentése szerint az osztrák kabinet helyzete nagyon megrendült és a miniszterelnök már a legközelebbi napokban beadja lemondását. A válság oka a huskérdés, mivel a kabinet nem tudott meggyezni a magyar kormánnyal az argentinai husbehozatalra vonatkozólag.

— Jeszenky Sándor belső titkos tanácsos. A király, mint illetékes helyről értesülünk, Jeszenszky Sándort, a miniszterelnökség államtitkárát valóságos belső titkos tanácsossá fogja kinevezni. A kormány e kinevezést a legközelebbi napokban terjeszti föl. A belső titkos tanácsosi méltóságot kapja Kabos Ferenc országgyűlési képviselő, a képviselőház alelnöke is.

— Az igazságügyminiszter érettségije. Szombathelyről jelentik: A szombathelyi főgimnáziumban 50 évvel ezelőtt érettségizettek találkozója volt vasárnap, amelyen Székely Ferenc igazságügyminiszter, Széll Kálmán v. b. t. t. a Jelzálog Hitelbank kormányzója, Baron Samu orvos, Alexi Emil, Szombathely város főorvosa, Maitz Antal, Havass Lajos és Köberl János plébánosok vettek részt. Székely Ferenc és Széll Kálmán vasárnap délelőtt érkeztek Szombathelyre, ahol a vasút állomásnál a város közönsége nevében Brenner Tóbiás polgármester a tanács élén fogadta és üdvözölte őket. Délelőtt volt az iskolatársak találkozója, kik kedélyes társalgással töltötték az időt, majd egykori, még életben lévő tanárakkal, Sztraka Gáborral lefényképeztették magukat és megtekintették a várost. Fél 12-kor a főgimnáziumi ifjúsággal együtt a székesegyházba vonultak a találkozó régi diákok. A székesegyház zsufolásig megtelt ez ünnepies alkalomra. Az ünnepi misét Sztraka Gábor, a régi tanár celebrálta, két régi osztálytárs pedig: Köcerl János és Maitz Antal plébánosok minisztráltak. Szentmise után ünnepély volt a főgimnázium disztermében, ahol Burányi Gergely, a premontrai rend prépostja üdvözölte a vendégeket és a találkozó iskolatársakat. Széll Kálmán nagyszabású beszédben válaszolt. Ezután az ifjúság részéről Nadasdy Sándor köszöntötte a találkozó régi diákokat és az üdvözlésre Székely Ferenc válaszolt. Délben banket volt a premontrai rend székházában, amelyen több felköszöntő hangzott el. Este a vendégek elutaztak, csak Székely Ferenc igazságügyminiszter maradt itt, aki hétfőn délután tér vissza Budapestre.

— Értesítés. A város közönsége által e hó 19-én, csütörtökön este 7 órakor, a Fehér Kereszt szálloda téli kertjében rendezendő társas vacsorán egy teríték ára i'allal 5 korona. Jelentkezések eszközölhetők Weisz Leó, ifj. Klein Mór, Keppich Zsigmond könyv- és papirkereskedésében és Rsinhart Fülöp butorgyár Andrássy-tér 17. kirakatában kitett iven e hó 18-án estig.

— Küzdelem a drágaság ellen. Nagy érdeklődés mellett tartották meg tegnap délután a városháza kistermében azt a népgyűlést, melyet Vadász Ármánd dr. és Tarsai hivatásosok össze a drágaság elleni védekezés tárgyában. Vadász Ármánd dr. ismertette a helyzetet. Elmondotta, hogy az élelmiszerek s fogyasztási cikkek árának mesterséges emelkedésével szemben a közönség teljesen védtelenül áll. Kiterjeszkedett a fakereskedők legutóbbi kartelizálására is, mely a faárak lényeges s indokolatlan emelkedését eredményezte. A gyűlés az előadó javaslata alapján kimondotta, hogy a drágaság elleni akció módozatainak megállapítása végett egy husz tagu bizottságot küld ki, mely tanácskozásának eredményéről egy legközelebb tartandó népgyűlésen számol be. Hír szerint a bizottság, ha a közönség megfelelő érdeklődését látja, a szövetségi alapon való védekezést fogja a népgyűlésnek ajánlani.

— Orvosi körökből. Lukáts Jenő dr. gyermekorvosi főorvos szabadságáról hazaérkezett és rendeléseit ismét megkezdte.

— Megszurt rendőr. Vasárnapra virradó éjjel a 33-ik gyalogezred két katonája botrányt okozott egy nyilvános mulatóhelyen. Az egyik katona Ruzs Lázár, még civil korából ismerőse az aradi rendőrségnek, mert verekedésért, zsebmetésért és több ilyen természetű bűnért nem egyszer vonták felelősségre. Amellett, hogy a mulatóban nem akart fizetni, egy berugott földműves zsebéből pénzt akart kilopni, amit azonban észrevettek és a rendőrorjáratnak tudomására hozták. Mikó Lajos rendőrtizedes megjelent és távozásra szólította fel a bakát, aki szitkok közepette szuronyt kapott és le akarta ütni a rendőrt. Kiss Imre rendőr, aki Mikóval együtt volt őráraton, látva, hogy társa veszélyben van, kardot rántott és Ruzsra sujtott vele, aki érezve a tulerőt, megugrott a mulatóból. A rendőrök ezután folytatták az őráratot és mikor elérkezett a főváltás órája, az előírás szerint az Erzsébet köruton voltak bevonulandók, a városházára. Ruzs és a vele volt katona, Licsák Béla elhatározták, hogy bosszút állanak a rendőrökön, akikkel különben évek óta állandó viszálykodásban él. Megiesték a gyanútlanul haladó rendőröket az Erzsébetkörut és Simonyi-utca sarkán és Ruzs kivont szuronyával utjokat állta. A rendőrök kardot rántottak és a feljők tartó katonákra lesújtottak. Ezek azonban kivédve az ütést, megfutamodtak az Erzsébet-hid felé. Ott állott őrt Kovács Mihály rendőr, aki az utca felől halatszó zajra figyelmessé lett, majd pedig azt hallván, hogy „fogják el” kiáltással teszik őt figyelmessé, a feléje futó katona utját akarta állani. Mikor Ruzs futva eléje ért Kovács bal karon ragadta és pusztá kézzel akarta ártalmatlanná tenni. Nem vette észre, hogy a baka balkezeiben szuronyt tart és ezért bátran a keze után nyúlt, hogy lefogja. Ebben a pillanatban Ruzs a bajonettel a rendőrt a jobb szájzug alatt megszúrta és egy ferdén futó másfél centiméternyire sebet ejtett rajta, mely azonban a nyelv alá folytatódik. A kötelességet teljesítő rendőr a rögtön beálló nagy vérzés következtében eszméletét veszítette és így a merénylő katona megugorhatott, mire Mikó tizedes és társa a másik katona üldözése és elfogatása után, a hidhoz érkeztek. Licsák sem adta meg könnyen magát, mert deréksziját levetve, többször végig vágott vele a rendőrökön. A megsérült rendőrt beszállították a kórházba, ahol sikerült a vérzést elállítani és ez által az életnek megmenteni. A sérülései az orvos véleménye szerint súlyosak. A rendőrség Licsákot katonai fedezettel szállította a várba. Ruzs a szökés után nem ment vissza ezredéhez, hanem csak tegnap délelőtt jelentkezett.

— Új tisztikar a Testgyakorlók egyesületében. Az Aradi Testgyakorlók Köre ma este 9 órakor tartotta meg rendkívüli közgyűlését a Városi sörözőben külön termében. A közgyűlést élénk érdeklődés kísérte, mert olyan hírek előzték meg, mintha az ATK a feloszlást és egy másik aradi sportegyletbe való beolvadást akarna elhatározni. A közgyűlésen erről szó sem esett és a régi, jó hírű egyesület új lelkesedéssel és ambícióval folytatja munkálkodását a sportszeretet jegyében. A közgyűlésen a lemondott *Ipolyi-Keller* Iván helyébe elnökké *Varjassy* Lajos dr. iparkamarai titkárt választották meg. A többi tisztségeket az eltávozottak helyett a következőképpen töltötték be választás útján: első alelnök *Joó* Béla, II. alelnök betöltetlen, titkár: *Erdélyi* Ferenc, igazgató: *Fritz* Zsigmond, jegyző: *Ficzay* Imre. A választmányba a régi tagokat választották meg, csak a lemondottak helyébe kerültek új emberek. — A közgyűlés végül elhatározta, hogy *Szék* Ernő emlékversenyt a MASZ által engedélyezendő napon okvetlenül megtartják.

— Eljegyzés. *Novák* Rudolf fogtechnikus (Arad) és *Kemény* Margit (Arad) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Ügyészi megbízott. A m. kir. igazságügy-miniszter *Hauska* Róbert dr. borosjenői gyakorló ügyvédet a borosjenői kir. járásbíró mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

— Ölt a bátyja védelmére. Szombaton este *Horgos* Stefán és bátyja, *Juon almásgrasi* legények ittás állapotban mentek haza a korcsmából. Utközben találkozott régi haragosaikkal, *Filipás* Juonnal és *Filipás* Milovánal. Az ittás testvérpár szidni kezdte *Filipás*ékat, a szóváltásból verekedés fejlődött. Verekedés közben *Horgos* Stefán bicskáját beledöfte *Filipás* Juonba. A sebesült rémulten menekült, de a dühöngő részeg egész szobájáig kísérte s késével többször megsebesítette. *Filipás* Milován, a veszélyes helyzet láttára, egy szőlőkarót kapott fel s azzal úgy ütötte föbe *Horgos* Stefánt, hogy az koponyacsonttörést szenvedett s még az éj folyamán meghalt. *Filipás* Juon állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— Ismeretlen halott. Ma este féltíz órakor a Tököl téren összeesett egy 65 év körüli asszony. A mentők a kórházba szállították, ahol rövid szenvedés után meghalt. Személyazonosságát eddig nem tudták megállapítani.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 28-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: *Illés* Dömötör napszámosnak *Mária* nevű leánya. Főhrer *József* asztalosnak *Anna* nevű leánya. *Dropko* Dániel gépésznek *József* nevű fia. *Gyura* Sándor kocsisnak *Lajos* nevű fia. *Reimich* István fésűsnek *János* nevű fia. *Balog* József lakatosnak *Gizella* nevű leánya. *Hubert* István cipésznek *Mária* nevű leánya. Meghalt: *Mihajlovics* Jánosné 75 éves földműves. *Illés* Mária 1 napos leány. *Világ* Lajos 24 éves kereskedősegéd. Öv. *Mayerhoffer* Ferenoné 60 éves magánzó. *Czimmer* Katalin 10 hónapos leány. *Dobra* Anna 76 éves magánzó. *Kocsev* Miklós 70 éves kertész. Házasságot kötött: *Mader* Ferdinánd adóhivatalnok *Vallinger* Juliánával. *Sztankovics* Emil kocsiíjnyező *Simon* Rozáliával. *Gobián* Lajos ács *Popp* Rozáliával. *Pilcz* Mihály szobrász *Halász* Annával. *Ruscsánszki* András szíjgyártómester *Fáber* Rozikával.

— A legújabb női táskák. bőr díszműlárak valódi francia és angol illatszerek és más pipere cikkek megérkeztek, valamint fésű és kefe árúk, cécós lábtörlek, fürdő gyékények parquet kefék és beeresztő paszták legnagyobb választékban és legolcsóbban beszerezhetők *Hegedűs* Gyula cégnél Aradon. 4633

— Kitűnő vétel. 10 koronáért erős őszi cipőt. *Chevreau* vagy box 13 koronáért *Chevreau* vagy box amerikai formájú női és férfi cipőt, barna és fekete színben. 17 koronáért *Chevreau* box, lack és vadászcipőt elsőrendű munka és anyagból; lehet kapni *Moskovits* cipőgyár r. t. fiókraktárában, Szabadság-tér 18. szám. Telefon 218.

— Női kalapdivatterem. Legújabb modellű bécsi és párisi őszi és téli divatkalapok legnagyobb választékban, legelőnyösebben *Grünblatt* *Antónia* kalapdivattermében Szabadság-tér 11. szám (Glück huscsarnok-épület) szerezhetők be. 4561

— A hölgyközönség szives figyelmében. Nagyszágos asszonyom! Mielőtt őszi és téli ruhaszükségletét beszerezné, sziveskedjék *Varga* Kálmán nőiszabó Acél Péter-utca 2. szám a. műtermében a legújabb őszi és téli szövetraktárt megtekinteni. Minden szövetből csak egy öltözék készíttetik; egyben értesitem a n. b. megrendelímet, hogy mint ezelőtt, ma is elváltalok hozzávalók nélkül is, rukákat a legizlésesebb kivitelben. 4631

— Legjobb cigarettahüvelyek *Kerpel* *Izsónál*. 4871

— Hölgyek szives figyelmébe. Értesítjük a n. é. közönséget, hogy legújabb modellű őszi és téli bécsi és párisi kalapjaink dus választékban megérkeztek, kérjük azok szives megtekintését. *Schweiger* és *Békés* női kalapdivatterme *Andrássy*-tér 20. 4701

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk *Novák* *Rudolf* fogműtermét Arad Tököl-tér 7. szám alatt, I. emelet.

— Fűtési idény közeledtével ajánlok a n. é. közönségnek elsőrendű porosz szalon kőszemet, légszesz-kocszot és aprított száraz tűzifát házhoz szállítva. *Altman* *Ede* *Wesselényi*-utca és *Kis* *Ernő*-utca sarok. Telefon 46. 4526

— Modern háziasszonyok a fáradságos nagymosást házon kívül végeznek. Erre a célra legjobban ajánljuk a *Booskai* *téree*, az új *zsidóiskola* mellett levő *Triebné*-féle gőzmosodát, amely fővárosi módra a fehérnemű tisztítását, 20 kg felüli súlyban, csekély súlyszerinti díjazás mellett eszközli. A mosóné teljesen mellőzhető. Olcsóbbra házimosásnál. A fehérnemű sokkal tisztább és a bevasalása esetleg otthon, házilag is végezhető. — Ugyanott *gallérok*, *kézelők*, *ingek* stb. hófehérre és tükörfényesre való tisztítását, mint különlegességet eszközlik. Egy kis próbarendeles megelegedéssel fog szolgálni. 4798

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek* és *Weisz*nál. 4501

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

TARKASÁGOK.

(A mai szobaleány.) — Mari, holnap elviszi a karpapercemet a zálogházba.

— Igenis, kérem. Ugyis dolgom van a városban. Pénzemet viszem a takarékbába...

(Családi betegség.) Egyik aradi középiskolában történt.

— Nem szégyenled magad *Blumenberg*, hogy az idén ismét meg fogsz bukni — korholja a tanár a növendéket.

— Nem tanár ur kérem, mert ez nálunk családi betegség. Tetszik tudni, a tatám is már kétszer bukott meg. Aztán a mamám nevében ment a bolt, ő is megbukott és van egy nővérem, az is bukott...

(Jó tanács.) A vendéglőst kérdi a törzsvendeg:

— Mennyi bort ad el ön naponta?

— Ötven-hatvan litert.

— Adok egy tanácsot, hogyan adhatna el naponta legalább is száz litert.

— Nos?

— Adjon ugyanazért a pénzért nagyobb butelliákat.

(A modern koldus.) Nem szégyenli magát ilyen erős, kövér ember létére koldul!

— Kövér vagyok? Hát akkor tessék valamivel hozzájárulni, hogy marienbadi kurát csinálhassak...

(A szobaleány levele.) Egy aradi fiatal asszony, ki roppant féltékeny az urára, elutazott vidéken lakó édes anyjához. A szobaleánnyal megbeszéli, hogy míg távol lesz, tartson mindent rendben. Különösen pedig kérte, hogy ügyeljen arra, hogy az ura esténként odahaza maradjon s ha igen, ilyenkor ki látogatja meg. Ha valami rendkívüli előadja magát, hát csak írja meg bátran.

Ezek után távozott.

Egy hét múlva a szófogadó szobaciusztól a következő levelet kapta a fiatalasszony!

Kézait csókolom naocsága!

A nacsoságos urnak eszéágába se jut esténként hazulról elmenni, amióta a nacsosága kezit csokolom elutazott. Nekem minden este benn kell lenni nála a szobában. Ha a nacsosága kezit csokolom, eszébe jut, hát rögvést engem megcsokol s ilyenkor mindég azt mondja:

— Enyhítve van a fájdalom.

Ha valami nagy baj lesz, a nacsosága parancsára azonnal irok...

Kezeit csokolja

Kati.

A fiatal asszony az első vonattal hazautazott...

TANÜGY.

(—) Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Kéry Sándorné szül. Csaballa Gizella okleveles kisdedóvónót az eleki I. sz. állami kisdedóvodához kisdedóvónóvé nevezte ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Régi előfizető. Azok a butordarabok, melyek egy családi élet folytatásához szükségesek: ágy, asztal, néhány szék, szekrény — nem foglalhatók le; ugyiszintén azok se, melyek az ipar folytatásához szükségesek.

E. A. Az illető nincs itthon, tehát csak később tudjuk elintézni az ügyet.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

1911. október 9.

Budapest, október 9.

Kínálat, vételkérő korlátolt, 20 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1911. októberre	2 13—12 14	12 14—12 15
Buza 1912. áprillisi	2 25	12 26
Rozs 1911. októberre	10 35	10 38
Tengeri 1912. májusi	8 63	8 64
Zab 1911. októberre	9 48—9 49	9 47—9 48

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés)

— Október 9. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	1 050
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	90 50
Magyar koronajárdék 8 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	79 75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	91 —
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92 50
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	216 —
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	156 —
Oszták járadék papírban	91 40
Oszták járadék ezüstbe	94 75
Oszták járadék aranyban	1:4 75
Oszták koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91 50
1880. évi oszták államsorsjegy	157 —
Oszták-magyar bankrészvény	19 45
Magyar hitelbank-részvény	832 10
Oszták hitelintézeti részvény	640 25
Oszták-magy. államvasuti részvény	733 50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19 17
Német birodalmi márka	117 80
London vista	241 52 ¹ / ₂
Páris vista	95 50
10 márkás arany	28 56

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. október 9.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	11 20—11 25
77	—	—	—	11 25—11 30
78	—	—	—	11 30—11 40
79	—	—	—	11 40—11 50

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	11 15—11 20
Rozs	—	—	—	9 45—9 50
Árpa	—	—	—	8 55—8 65
Zab	—	—	—	8 60—8 70
Tengeri	—	—	—	8 75—8 80

Kőbányai sertéspiac.

— Okt. 9. —

Október 6. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 157—158 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 163—165 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—174 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi október hó 5. napján volt készlet 29,23 drb. — 1911. október hó 6. án felhajtott — drb. — 1911. október 6. én elszállított 211 drb. — 1911. okt. 7. napjára maradt készletben 29612 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedden, 1911. október hó 10-én

C) bérlet

C) bérlet

Ártatlan Zsuzsika.

Operette 3 felvonásban. Irta: May és D'Esvalieres. Fordította: Merel Adolf. Zenéjét szerette: Jean Gilbert. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sandor.

S Z E M É L Y E K:

Des Aubrais	Polgár S.	Susanna, neje	Dióssy Nusi
Delfina, neje	Benkőné	Charncey	Kulesár L.
Jaquelin	Nógrádi M.	Rosale, neje	H. Fexete A.
Hubert	Vass Jenő.	Alexis	Várnai Jenő.
Reneé	Huszár K.	Emil, piccolo	Benkő Gizl.
Camarell	Gyöző A.	Gorott	Szabó Lajos.

Kezdeté este 1/2 8 órakor.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-téren új Lloyd-palotában

Uranik Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma kedden, 1911. október 10-én:

1. A farkasszakadék Délfranciaországban. Látványos. — 2. A megmentett kém. Amerikai dráma. — 3. Legyen már bármi a on vége!!! Nevettető — 4. A szerények ácolój. Szenzációs dráma — 5. Babylas, a bátor kutató. Humoros. — 6. Rex asszony. Szenzációs dráma. — 7. Tontolini vadászik. Kacagató.

Előadások délután fél 6 órától.

Aranyárak: Pályaszék 1 kor. Zartszék 1 kor. 1. hely 20 fillér. II-ik hely 10 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér.

Nüsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

Enyhítő. — Buffet.

URANIA

szegőfénykép esték.

(Bárá Simonyi-utca 1. szám. Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden 1911. október 10

1. Középtengeri utazás. Látványos — 2. Pompey romjai. Látványos. — 3. Egy határozatlan ur. Humoros. — 4. Méltóságos kisasszony szerelme. 3 felvonásban.

Előadások d. n. fél 6 órától kezdve este 11 óráig.

Aranyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek követnek a neszőterem kámp náktl megjelenés.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

3791/1911. tkvi sz.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Dr. Rossu Oktáv nagyszabeni ügyvéd által képviselt Albina nagyszabeni takaré- és hitelintézet végrehajthatónak Papp Áron zarándhodosi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az újabb végrehajtási árverés 946 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi április 14-től járó 6% kamatai, 69 korona 50 fillér eddigi, valamint jelenleg 12 kor. megállapított és még felmerülő költségek, továbbá az ezennel csatlakozottnak kimondott Victoria takaré- és hitelintézet mint r.-t. 900 kor. tőke, annak 1908. évi szeptember hó 15. napjától járó 6% kamata és 34 korona költség, továbbá dr. Dénes Jakab körösbökényi ügyvéd 140 korona, ennek 1899. évi december 16. napjától járó 5% kamata 38 korona 90 fillér költség és Scheer Gyula 12 korona 32 fillér tőke, ennek 1901. december 2. napjától járó 5% kamata és 7 korona 60 fill. költség kielégítése végett az aradi kir. törvényszék, illetve a körösbökényi kir. járásbíró-ság területén levő Zarándhodos község határában fekvő és a zarándhodosi 5. sztykvben A. I. 1., 2., 4—6. sor (23., 24.) 298., 589., 666., 737. hrszámok alatt felvett ház, udvar, kert, szántóföld és rétből álló ingatlanra a 4378/1909. telekkönyvi szám végzéssel már megállapított 904 korona kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1911. évi november 30-ik napjának délelőtti 10 órája Zarándhodos községhezához kitűzetik.

2. Ezen árverésen a fentirt ingatlan birtok együttesen a fent megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adható.

3. Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10% át készpénzben, vagy óvadékképes érték-papirokban a kiküldött kezéhez bánatpénzben letenni, avagy az 1881 LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Körösbökényben, a kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóságnál 1911. évi augusztus hó 17-ik napján.

Buday, s. k.,

kir. járásbíró.

919

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Oriási választék
valódi amerikai
VADÁSZ-CZIPŐKben!

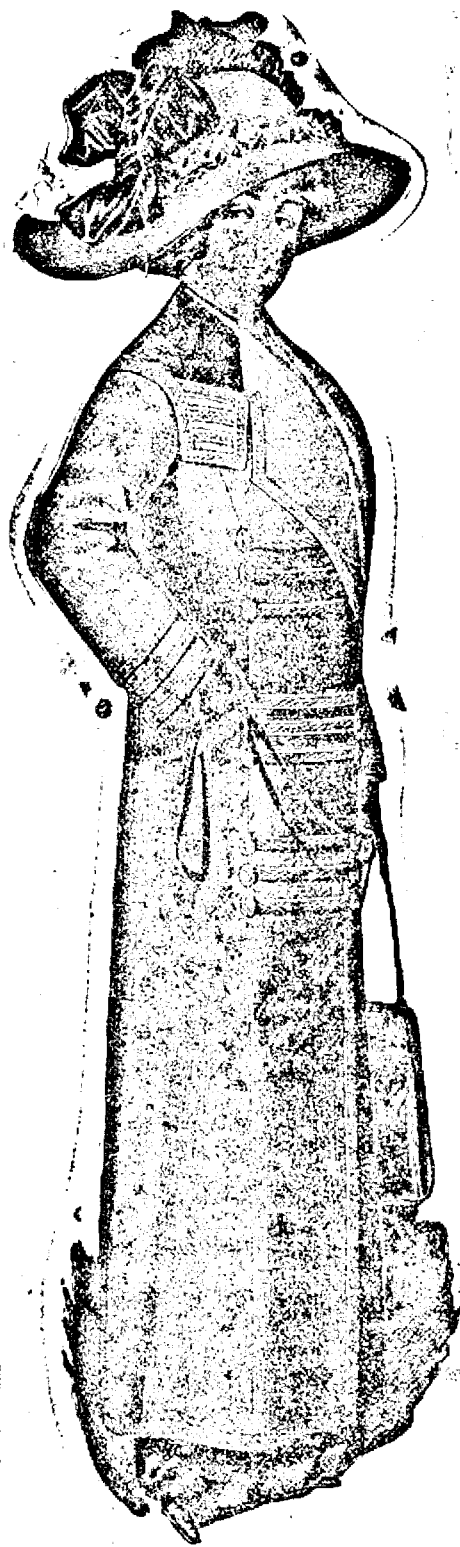
A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszereznem. Formá, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 „ 50 „

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőárúháza.

916

Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312 szám.

Uj üzlet!

György

Menyhért

és Társa

**női felöltők
áruháza**

8751

**Aradon,
Andrássy-tér 8.**

**(Minorita-templom fő-
bejáratával szemben)**

Szigoruan szabott árak!

Telefon 855. sz.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk érte-
síteni megboldogult Bo-
lezni Antal igen tisztelt
megrendelőit és vevőit,
hogy Salacz-utca 2. sz. alatti
cipész üzletét átvettük

s azt saját készítményű
férfi-, női és gyermekcipő-
raktárral kibővítve, tovább
vezetjük. Főtörékvésünk
oda fog irányulni, hogy a
n. é. vevőközöniséget a
mai kor igényeinek meg-
felelőleg teljesen kielé-
gítsük.

Szíves pártfogást kér-
nek tisztelettel 8561
Bolezni Antal utódai.

Gépirásban jártas
**írnokot
keres**

irodája részére

Dr. Seidner Frigyes

ügyvéd 4924

Deák Ferenc-u. 32. sz.

Feladási hirdetmény.

Az aradvármegyei Háromalmás községbeli v. urb. birto-
kossága tulajdonát képező, Háromalmás község határában, a
háromalmás—alsó vasut állomástól mintegy 4 km.-re fekvő
körülbelül 254 kat. holdnyi erdőreszen tővön található, 54.835
tm.²-re becsült bükk, cser. tölgy és gyertyán mű- és tűzifa
készlet a 1911. évi november hó 13-án d. e. 10 órakor kezdődő-
leg Háromalmás község-házánál megtartandó írásbeli zárt
ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár, melyen a föl az eladás meg nem történhetik,
123.626, egyszázhuszonháromezerhatszázhuszonhat kor. bánat-
pénz: 12.362 korona.

Az egy koronás bélyeggel ellátott, kellően kiállított és
fentjelzett bánatpénzzel — készpénzben, vagy óvadékképes, név-
értékben számított magyar állami értékpapirokban — el áított zárt
rásbeli ajánlatok az árverést megelőzőleg nyújtandók be az
árverést vezető bizottság elnökéhez, az árverést megelőző
napig postán küldhetők „Körjegyző Háromalmás, u. p. Alsó-
csimen. A postán érkező ajánlatok borítékjára reájegyzendő:
„Ajánlat a háromalmási urb. erdőre.“

Utó, vagy kellően fel nem szerelt, illetve a feltételektől
eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes árverési és szerződési feltételek Háromalmás
közégházánál, az aradi m. kir. állami erdőhivatalnál és a
borossebesi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők,
a háromalmási körjegyző által kívánatra megküldetnek.

Háromalmás, 1911. évi október hó 6-án.

Tamó Zsigmond
urb. jegyző.

4921

Turk Tódor
urb. elnök.

Nők legforróbb vágya SZÉPNEK LENNI!

Ezt legkönnyebben érhetik el a HAJÓS-
féle IBOLYA-CREME használatával.

Ára 1 tégelynek 1 korona.

Kapható mindenütt.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

**Hat gymnasiumot, vagy hat
reáliskolát, vagy hat polgári
iskolát végzett fiatal embert**

GYÓGYSZERÉSZ-GYAKORNOKNAK ELFOGAD

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerész

421

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

Igaz Sándor ékezes-, ezüstmű **ARAD, Andrássy-tér**
és óraüzlete, (Minorita-palota.) 4311

Szelidan szabott árak!
Figyelmes kiszolgálás!

Nagy választék briliáns-, arany- és ezüstékszerekben.
Külön helyiségben I. rendű chinaezüst árak.

Városi és megyei telefonsz. 321.
Alapítva 1902. évben.

Költözők figyelmébe!

Világos világítási berendezések a csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIEL

Műanyag és telefonberendezési vállalat

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

INGYEN!!

adok gumi-sarkot a nálam vásárolt női cipőkre.

Okt. 31-ig mélyen le-szállított árak.

Üzletemet nov. 1-én ugyan e házba áthelyezem és azt megnagyobbitva a legfinomabb

női, férfi és gyermek-cipőkkel,

valamint a legfinomabb kalapokkal és

uri divatcikkekkel felszerelve Aradon még nem létezett

olcsó árakban

árusítom. Olcsóságomról tessék meggyőződni. 4011

Iványi Menyhért

cipő raktára ARAD, Forray-utca (Gr. Hunyady palota.)

Husserl Manó

Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádógos. Készítmó-dern butor veretét. Fém csiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sár-ga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 8341

Galvanoplasztikai munkák

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar

építészeti irodója.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, úgy mint:

tervezéseket, új építkezést,

régi épületek átalakítását

ugy helyben, mint vidéken a leg-jutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,

építész.

Molnár Antal

épület- és butorasztalos
Arad, Kápoia-u. 3. sz. (sajátház.)

vállalja minden e szakba vago munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész butorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 8951

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.
Jó erkölcsű fiú tanulónak felvétetik.

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezné

felkeresni vételkény-

szér nélkül

Vogel László

műőrás és ékszerész üzletét

Veszek zálogcédulát,

tört aranyat vagy más

tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Új leányiskola-épület.

FOGAK

és fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, rágasára kitűnően, készülnek

HALMOS

fogászati műtermében Asztalos Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarok,

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.

4271

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti színét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Gyors és pontos kiszolgálás!

MÜLLER J. ÉS FIA

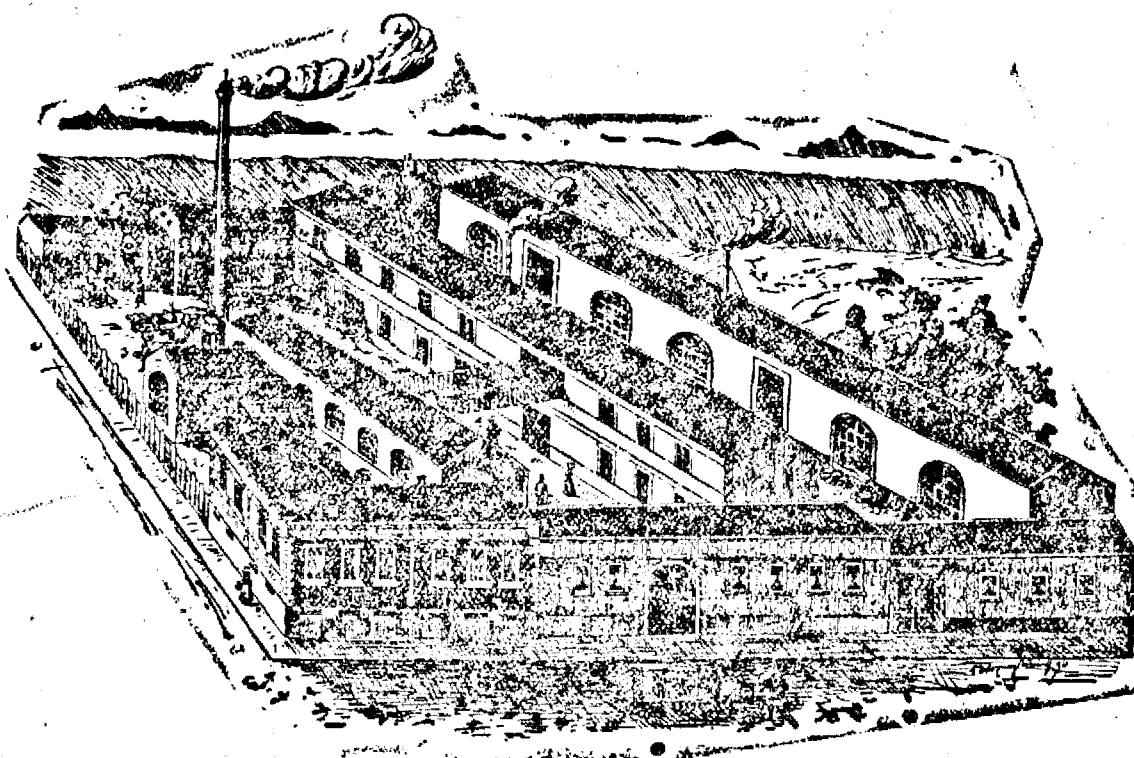
ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38—40—42.

Alapítva:
1858.

Telefon szám
459.

Mindennemű
**férfi és
női fel-
öltőket**
és
ruhákat
egészben fest,
vagy vegyileg
tisztít.

Ingeket, gallé-
rokat, kézelő-
ket, házi ruhát,
kelengyéket stb.
hófeheren
(minden maró-
szer kizárása-
val) mos és fé-
nyesen vasal.

Helybeli gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., FORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2—3. SZ.
Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal **MÜLLER J. ÉS FIA.**

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

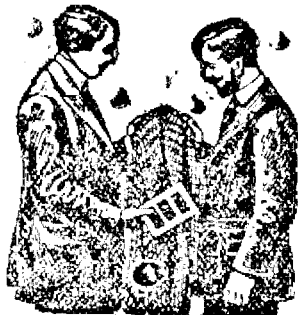
Rendkívül olcsó árak!

Rendkívül olcsó árak!

Vegyes kereskedés

koriátlan italmérési jog és trafikjoggal, nagy községben, konkurencia nélkül biztos megélhetés, házzal együtt előnyös feltételekkel átadó november 1-ére

Bővebbet Nagy Far-
kas cégnél Aradon. 4742

Brünni szövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári árakon kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6804

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, soz pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta választék megtekintésére bérmentve küldetük. 22

„ENGLISH HOUSE“

új angol uri szabóság
ARADON.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy ARADON, Fehér Kereszt épületében a mai kor igényeinek teljesen megfelelő modern angol

szabászati műtermet

nyitottam. — Módomban áll a nagyérdemű közönséget izlés, szabás, jutányos árak és előnyös fizetési feltételekkel a legpontosabban kiszolgálni. 4627

A nagyérdemű közönség szives partfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Wertheim Jenő „ENGLISH HOUSE“
uri szabóság

Arad, Fehér Kereszt épületében.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Weltzer János-utca, Minerita-palota

Zélogécédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvétetnek vagy más tárgyakra átcsereleltetnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Andrássy-tér 8. szám

házban egy

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének alkalmas — folyó évi november hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában, József főherceg-ut 23.

2 szobás lakás

nov. 1-re, esetleg

azonnal kiadó

Flórián-utca 6b. szám

alatt. Bővebbet ugyanott

az 5. sz. a. lakásban 4847

Beton

csatornacsövek

fedőlamezek, mész, cement, fedélcserép, vakolat köpor és gipsz kapható 4888

Vas és Társánál

Arad, Boros Béni-tér 6. szám.

Uj angol és francia női és férfi szabó-üzlet!

Aradon, Tabajdy Károly-utca 1.

szám alatt (Neuman-ház.) ahol a legújabb divatu angol és francia

női és férfi ruhák

készülnek a legjobb minőségű divatszövetekből, melyek nagy választékban raktáron tartatnak — Meghívásra vidékre azonnal kimegyek. Amidőn még a pontos kiszolgálásról biztosítom üzletfeleimet, kérem szives partfogásukat. Teljes tisztelettel 4698

KLÁR LAJOS

női és férfi-szabó.

YOGHURT.

Dr. Floris A. a kiváló fővárosi orvos és író a következőket írja „Miképen lehetünk hosszúéletűek“ című művében.

A Yoghurt leghatalmasabb ellenfele a bél bacteriumoknak, csökkenti, szabályozza egyszersmint a bélben való rothadást.

A vértestecskék jótékony munkáját fokozza, gyenge savi hatásánál fogva nagy segítségére van a gyomor-nak az emésztésben.

Ez az oka annak, hogy ez az étel legkönnyebben emészthető, mert a gyomorsavval egyesülve hatalmasan pusztítja a bacteriumokat így a táplálék felszívódását is rohamosan elősegíti.

A vérben felszívódott és átalakult Yoghurt ezenkívül azt a legüdvösebb legszerencsésebb és számukra lenhasznosabb munkáját is fejt ki, hogy a véredényekben lerakodott vékony mészréteget úgy a vastagabb mint a vékonyabb hajszáledényekben parányi szennségekre oldja fel. 1505

Az orvosi tudomány jelesei ajánlják mint egyetlen biztos szert, amely megóvjaa a szervezetet a korai megöregedéstől s amely meghosszabbítja az életet.

Ajánlják gyomor és bél rendetlenségeknél, elerőtlenedett, lesóványodott vérszegény betegeknek rossz emésztés és vérszegénység stb. ellen.

Egy üveg ára 20 fill. Naponta friss készítmény kapható

FÖLDES KELEMEN-NÉL A R A D.

LEGUJABB ÉS LEGFINOMABB COSTÜMKELMÉK MEGÉRKEZTEK!

140—150 cm. szélességben.

Az idény legnagyobb újdonsága **Double-kelmék**, amelyek kirakatainkban már megtekinthetők. — A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk, hogy külön osztályt létesítünk **fekete és tegethóf** kelmékből, ezek közt különös gondot fordítottunk azon **tegethóf** kelmékre, amelyek a felsőbb leányiskola és polgári iskola növendékeinek valók. Ezen kelméket rendkívül olcsó árért árusítjuk, feltétlen jó minőség szintartó és semmit sem gyürődnek. Ezen kelmék nevei: **120 cm. széles méterenkint: Tisza K 2-60, Abbazia K 3.—, Julia K 3-60. 140 cm. széles: Fiume K 5.**

ROSENBLÜH H. ÉS TSA.

ALAPITTATOTT 1889.

Várholt László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-
utca 3. sz. (Minorita-palota.)

Elvállalja minden e szakba vágó
legújabb divatszerint

férfi-, női- és gyermek-cipők
készítését fájós lábakra is, pontos
kivitelben jutányos árért. Készít
továbbá bármely fegyvernemhez
tartozó önkéntes urak részére elő-
írással cipőket a legjobb minőségű
bőrökből. Ortopéd-cipők és vidéki
megrendelések 24 óra alatt ké-
szülnek. A lugosi honvédezdred tisz-
tikarának szállítója. B. pártfogást
kér 8951

VÁRHOLT LÁSZLÓ.

Uj diszmu, mázoló és
fényező műhely.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
Arad, Kossuth-utca 58.
sz. a. mázoló és fényező
műhelyt nyitottam.

Elvállalok mindennemű épület, bu-
tor, portálé mázolás, fényezést,
floderozást és bármilyen kivitelű fé-
nyezéseket legszolidabb és legizlése-
sebb kivitelben, igen jutányos árakban.

Vidékre is árkülömbözet nélkül.
Szíves megbízásokat kér:

Papp András

fényező és mázoló. 4055

Hauszer K. Géza

hangszerkészítő

Arad, Deák Ferenc-utca 40. szám.
(Dr. Winter-ház.)

Van szerencsém igen tisztelt megrende-
vőmet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

hangszer műhelyem

Deák Ferenc-utca 40. szám alatt
van. — Raktáron tartok dus vá-
lasztékban mindennemű hangsze-
reket. Elvállalok hangszer átalaki-
tásokat és javításokat legjutányo-
sabb árak mellett. Vidékre meg-
rendeléseket leggyorsabban esz-
közlök. Szíves pártfogást kér ki-
váló tisztelettel

Hauszer K. Géza,

hangszerkészítő. 2801

**Ha olcsón
akar vásárolni**

ugy keresse fel
okvetlen mielőbb

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházát

ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,

hol legújabb divatu
női és gyermek**felöltők és szörmeárak**

óriási választék-
ban feltűnő olcsó
árban kaphatók

Fajparadicsomot

legfinomabb

csemegeszőlőt

4751

ajánl

Hámory gazdaság

Arad, Deák Ferenc-u. 3.

Hölgyeim!

saját érdekükben cselekszenek, ha
Aradon, Salacz-utca 1. sz.
ház II. emeleten levő

trotteur, concert,
gyász és leányka
kalap-divatszalo-
nomat

meglátogatják, ahol nagy választék-
ban kaphatók a párisi körutamból
magammal hozott legújabb divatu
női kalapok. Nagybecsű vevőmet

olcsó árról

és figyelmes kiszolgálásról bizto-
sítom. Javítások kívánatra azonnal
elkészülnek. Kérem szíves pártfo-
gásukat, teljes tisztelettel: 4591

Maison Ritscher.**PFaff szabadalmazott
golyós csapágy-
varrógépek**

a jelenkor legjobb gépei, könnyű,
zajtalan járás, utólérhetetlen tar-
tósság. műhimzésre, harisnya- és
tehneműtömésre, kiválóan alkal-
masak könnyű járásuk folytán. Dus
választék családi és ipari célokra.

Egyedüli képviselő

Hammer Vilmos

műszerésznél Arad, Szabadság-tér 7.

Nagy szakszerű javító műhely.
Telefon szám 98.

Uj üzlet!**Női kalap-bazár****Arad, Deák Ferenc-u 8.**

Legdivatosabb női kalapformák és diszek.
Bélelésért és diszítésért 50 fill. számittatik.
Bámulatos olcsó szabott árak.

Megnyilik október hó 11-én.**Uj üzlet!**

4929

Uj üzlet!**Uj üzlet!**

Ami rovatban minden má egy-
mest beírásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 102-utca 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Beiratkozási díj: 357. sz.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a postai útvány a szöglet — vagy levélbútyokokban. Tűkérdésnél a hirdetés száma mindenkor küldendő. 2-3 fillérrel megkötésenként, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, az esetben, választásig azonnal. Az apróhirdetéseket díjaz a szöglet száma mellett számítódik. Minden szöglet 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a hirdetésben válaszadásul jelölendő. Az apró hirdetések 4-óra küldendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjazásul megismerkedni. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

KIADO LAKÁS.

4 szoba-
elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozóbból álló lakás Batthyány-utca 88/a. szám alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmes-ternél. 4365

Butorozott
földszintes garzonlakás Erzsébet királyné-körút 1/a azonnal kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvüzletében, Színházépület. 4830

2-3 szobas
modern lakások november elsejére kiadók. Bővebbet Steiner József építész, Szent László-utca 7. 4862

Utcái lakás 4841
két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó. Demeter-utca 111/a.

2 utcai földszinti helyiség
műhelynek vagy raktárnak alkalmas, azonnal kiadó. Hasszinger-utca 5. 4923

Fényes parket
nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-3526

LAKÁST KERESNEK.

Egy külön bejáratu
butorozott szobát Október 15-dikére keresek. Ajánlatok főposta „Gyors” jellegére. 4920

KÜLÖNFÉLE.

Jobb vállalatához
társulnék pár ezer koronával. Címem a kiadóban megtudható. 4929

Független.
Telekkönyvi ügyekben jártas intelligens ur, ha pár ezer forinttal bírom társulhat, megélhetés biztos: Ajánlat küldendő „Adás vétel” jellegére a kiadóba. 4929

Eredeti, legfinomabb zamatu
orosz teát 20, 50 fillér, 1 és 2 kor. ajánl Földes gyógytár. V-4731

Képheretkezéseket
míg a készlet tart, rendkívül olcsó árban vállalunk. József főherceg-ut 10., Rauch és Szathmáry-féle üzletben. 4853

Jóforgalmu vállalatához
20—30 ezer koronás társ keres-
tetik. Cím a kiadóban. 4699

Magán pénzeket
legmagasabb kamatláb mellett elhelyezek. Wéber bank-bizományiroda Világos. 4703

Legfinomabb fogkefék
felnőttek és gyermekeknek 40 fillértől 1 koronáig, Földes gyógy-szertárban. V-4731

Ügyes kárptos
ajánkozik a szakmába bármily kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stahl M., Csernovits Péter-utca 8. sz. 2237

Férges baromfiak
megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi féreg porától. II-3506

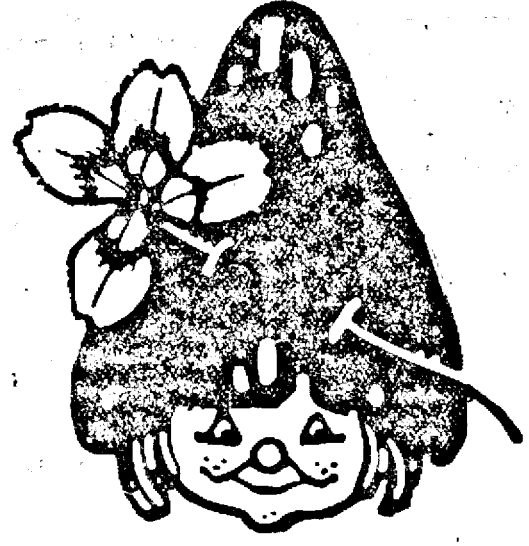
Kerékpáros Gyorsfutár Vállalat ::
Telefon 848.
Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám. Zrínyi-utcai oldalon.) 8412

Épület és díszműbádogos
munkákat legjutányosabban készíti úgy helyben, mint vidéken **Diamant Jenő Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán** (Polgári Iskolával szemben.) 3681

Férges baromfi ólak
teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi-féregpusztító szer-től. Siker garantírozva. II-4330

Altrenomierte Fabrik technischer Artikel sucht einen tüchtigen Vertreter für den hiesigen Bezirk. Einige techn. Kenntnisse erwünscht. Gute persönliche Beziehungen zu Dampfbetrieben unbedingt erforderlich. Sehr hohe Provisionen, auch für alle Nachbestellungen. Zahlreiche Vertreter erzielen durchschnittlich M. 500.— Provision und mehr pro Monat. Etwas Kundschaft ist vorhanden. Offerten erb. sub E. T. 356 an Haasenstein & Vogler A.-G., Hamburg. 6721

Csillárok, Villamos felszerelések legolcsóbban 1221
Diamant-nál
Atzél Péter-utca 2. (szögletben)

CERES-DIJ-KIÍRÁS

K. 30.000.—

Azon célból, hogy a CERES-ételsírt ott is bevezessük, a hol azt régi szokásból vagy megokolatlan előítéletből kifolyólag még nem használják, azon kérésrel fordulunk hű vevőinkhez, a kik meggyőződésből és praktikus tapasztalataik alapján használják ezen cikket, miszerint a következő kérdésekre válaszolni sziveskedjenek:

1. Mi készítette Önt arra, hogy a Ceres-ételsírral kísérletet tegyen? 2. Milyen előnyei vannak ezen ételsírnak más ételsírokkal szemben? 3. Mely előnyel teszik azt Önre nézve nélkülözhetetlenné? 4. Ismerőseit hogyan győzi meg ezen előnyökről?

Ezen kérdésekre vonatkozó jó válaszokra a következő díjakat tűzzük ki, a melyek kisorsoltnak:

1 díj & K	1000 = K	1000	20 díj & K	100 = K	2000
10 díj & K	200 = K	2000	1000 díj & K	20 = K	20000
Összesen	K. 3000			K. 22.000	

Azon pályázók között, a kik a feleletek külalakja és tartalma folytán különösen jó válaszokat küldenek be, a következő nyeremények kerülnek kiosztásra:

1 nyeremény & K	1000 = K	1000	5 nyeremény & K	200 = K	1000
2 nyeremény & K	500 = K	1000	20 nyeremény & K	100 = K	2000
				K. 30.000.—	

Egy pályázati bíróság, melynek összeállítását annak idején az újságokban közölni fogjuk, el fogja dönteni, mely válaszok fognak a 25.000 Koronát kiterő díjak kiosztására céljából kisorsoltnak és mely pályázók kapják meg a 28 nyereményt, melyek összege: 5000 K.

Ezen pályázaton mindazok részt vesznek, a kik a fenti négy kérdésre vonatkozó jó választ a fenti cégnek legkésőbb 1911. évi november hó 15-ig beküldik és legalább öt papírszalaggal (1/2 kg-os Ceres-kecskák vagy csomagokról) azt igazolják, hogy a mi Ceres-ételsírunkat fogyasztják; minden további öt szalagért a jó válaszok beküldője egy-egy további sorszámat kap és ezáltal a sorsolásnál köztés, illetve többszörös esélye van.

A húzás a jegyzői szabályzat 88. szakasza értelmében a cs. k. közjegyző, Dr. Kopetz H. R. ur jelenlétében a irodájában 1911. évi december hó 20-án délután 10 órakor fog megtartani. A nyertesek a díjakat azonnal megkapják, minden levonás nélkül. Az összes nyertesek jegyzéke kinyomattatik és kívánatra bárkinek beküldendő.

Ha rovatban minden hét egy-
eset beiktatásának ára 4 fillér.
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 163. sz. 22.
Kiadóhivatali telefon: 163. sz.
Bevétel: 857. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai utalványos kiküldésével — a szerkesztés a szöveg után — vagy levélbirtokokban. Többszörösen a hirdetés száma mindenképpen kifizetésre kötelező. (A jelzés levélben kivétel) Hirdetési díjak: az apró hirdetések díja a sorok száma szerint számítandó. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 30 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt esetek a kiadóhivatali szabványos betűkkel. Az apró hirdetések címre írandók. A hirdetés a kiadóhivatali hivatalos díjazással megkeresendő. HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK PÉL.

LEVELEZÉS.

Inspector
kivánt helyen levél van Rokon-
lélektől. 4942

Legfinomabb
Grassei illatszerek deka 50 fillér
Földes gyógyszertár, Arad. V-4731

„Tüzes 9“ és „Diszkrét 1839“
kérünk 40 fillért beküldeni.

Ha nem tud aludni
ne Bromot, de Vojtek és Weisz
hírneves rovarporát vegye. II-3326

Mimozának
a főpostán levele van.

Egy kísérlet
elegendő hozzá, hogy a „Mimosa“
tej-crém csodás arcfinomító hatá-
sáról meggyőződjön. Egy tégely ára
1 korona. Egy drb. szappan 70
fillér. Hánzu Nestor, Vöröskereszt
Drogeria. 3621

Uraim
ki volna hajlandó egy uri nőt
havonta 100 kor. segíteni csak
diszkért uri ember barátságát fogad-
om el, az irjon „Diszkrét 1879“
jelige alatt a csütörtöki számba.
4928

Szagos lesz az utca
amerre jár, ha mosdó szappanját
Vojtek és Weisznál vásárolja; 6
darab 1 korona. II-3320

Urak!
Egy fess, férjes nő, uri ember jó
barátot keres, kivel a hosszú téli
estéket eltöltené. Diszkrét uri em-
ber irjon a csütörtöki számba
„Püzes 9“ jelige alatt. 4928

Orvosi előírásnak
megfelelő kötszerek, szülészeti cik-
kek és gummiáruk legjobb beszer-
zési forrása Hánzu Nestor, Vörös-
kereszt Drogeria. 3621

ÜZLETEK.

Boros Beni-tér 4. sz.
ujjonnan épült két emeletes házban
bolthelyiség kiadó. 4858

Egy jóforgalmu szatócüzlet
más vállalat miatt eladó. Bővebbet
Angyal-utca 21. sz. 3426

Egy jó forgalmu
korcsma üzlet, házzal együtt, beteg-
ség miatt eladó, Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 4465

Sziszka-féle
Weitzer János-utcai fűszerüzlet-
helyiség kiadó. Bővebbet Kazinczy-
utca 1. a házmesternél. 4865

OKTATÁS.

F. hó 15-én
gépírási, gyorsírási és könyvviteli fan-
folyam veszi kezdetét. Mérsékelt
tandíjak. Növendékek csak korláto-
zott számban vétetnek föl. Díjtalan,
biztos állásközvetítés. Jelentkezni
lehet Ziffer Sándornál Arad, For-
ray-u. gr. Hunyadi palota. 4904

A dohányzást
könnyen nélkülözhetjük, ha Ment-
holcigarettát veszünk. Egy drb. Kor.
1-20. Hánzu Nestor vöröskereszt
drogeria. 1286

ALKALMAZÁST KERES.

Egy jó bizonyítványokkal
rendelkező stbil-gépész állást ke-
res. Ajánlatok „Tanult lakatos“
jeligével a Hirdetésfelvételi Irodá
hoz címzandók. 4929

Nős egyén
gazdatiszti állást keres, 14 évi
prakszissal, igényem szerény, le-
vél kéretik „Okleveles“ jeligére a
kiadóba, melynek vétele után be-
mutatkozom. 4929

ALKALMAZÁST NYER.

Könyvvezetőt
esetleg délutáni órákra keres In-
gusz I. és Fia. 4860

Pénzbeszedő ügynökök
fix fizetés és magas jutalék mellett
felvétetnek a Singer Co. varrógép
részevénytársaságnál Arad, József
főherceg-ut 9. sz. a. 4912

Tanulónak felvétetik
egy 14-15 éves jó erkölcsű fiu
Wild Ferencz cukrászdájában. 4913

Ügyes
fűszerkereskedő segéd azonnali be-
lépésre kerestetik Pollak József
fűszernagykereskedésébe. 4911

Rozsnyay-gyógyszertár
egy csomagoló leányt azonnal
felvesz. 4896

Okleveles, szorgalmas,
korán kelő gazdatiszt, ki ro-
mánul is beszél, kerestetik 3000
holdas gazdaságba. Bizonyítvány
másolatok nem küldetnek vissza.
Ajánlatok „Nagybirtokosnő“ Boros-
sebes, postarestante. 4918

Szép írásu irodistanót
aki a könyvelésben, gép és gyors-
írásban jártas felvesz. Ehrenfeld
Ignác fűszer-nagykereskedő Arad.
4922

Megbízható,
számolásban, írásban jártas egyé-
nek állandó alkalmazásra kerestet-
nek. Cim a kiadóban. 4941

INGATLAN.

Házat
keresek vételre, egy nagyobbat,
vagy egy kisebbet nagy telekkel.
Pataki, helyben, Révai-u. 7. 4929

10 katasztrális hold gyoroki
szőlő épületekkel, pincével, hordó
és teljes felszereléssel, előnyös fel-
tétel mellett eladó. Bővebbet
Széchenyi-u. 9. I. em. 4850

Varjassy József-u.
32. számú ház, az új ásártér kö-
zelében, eladó. 4916

Földbirtokot
keresek vételre 300-tól 1200 holdig,
nagyobb bankteherrel is. Részle-
tes leírást kérek „Vétel“ jeligére
a kiadóba. 4929

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Aradi Cipészek
Termelő Szövetkezete fióközléte:
Csermön, Weinberger Menyhért. 3451

Női fésűk,
hajtűk, legújabb, legdivatosabb
mintákban Vojtek és Weisznál.
II-3329

Rövid zongora,
harmonium, eufon és 2 drb. vető-
gép eladó. Cim a kiadóban. 4697

Tolnai Világlapja,
Képes Hét, Uj Idők valamint összes
bel- és külföldi folyóiratok és divat-
lapok számonként és bérletben
házhoz szállíttatnak. Krausz Paulin
könyvkereskedése által. Telefon
511. szám. 4481

Likör aromák
mindenféle legfinomabb kávéházi
likörök előállítására Vojtek és
Weisznál. II-3529

Irógép
használatlan, alkalmi vétel, gyári
árban eladó. Megtekinthető: Pollak
fűszer-kereskedés, József főherceg-
ut 11. 4497

Transport hordók
használtak Boezkó-utca 3. szám
alatt eladók. 4820

Eladók
teljes fűszer állványok felszerelés-
sel, portállal, kívánatra áruval. Kos-
suth-utca 56. 4469

Négy kaptár méh
eladó. Pöltenberg Ernő-utca 1. 4900

Karácsonyról
visszamaradt legdivatosabb doboz
levélpapírok teljesen ép dobozok-
ban 25% engedménnyel lesznek
kiárúsítva Ingusz I. és Fia könyv
és papirkereskedésében Andrassy-
tér 16. Maurer-féle kilométer auto-
mobil- és kerékpár térkép ára 60
fillér. 555

Női és leányka felöltők
versenyen kívüli árakban kaphatók
Hoffmann Sándornál színházépület,
Arad. — Fiatal segédek felvétet-
nek. 1941

Vásároljon
ottan, hol a legjobbat olcsón veheti,
ez csakis Klein József Arad, Petőfi-
utcai cipő üzletében lehetséges, hol
ugy saját gyártmányu, mint valódi
amerikai formájú cipők nagy vá-
lasztékban kaphatók. Városi és me-
gyei telefon 826. szám. 3725

Legfinomabb esemege szőlőt
(chasselas, passatutti, muskotály)
ajánl: Hámary gazdaság, Arad,
Deák Ferenc-utca 3. sz. 4577

A világhírű amerikai
„Vera“ cipők Aradon egyedül
Buchsbaum és Társa cégnél sze-
rezhetők be, kinek sikerült az
egyedárusítást urak, hölgyek és
gyermekek részére megszerezni.
1921

Képekerekből 4301
legnagyobb választék, legjutányo-
sabban lesznek elkészítve Fischer
Mór Úveg, porcellán, lámpa és diszmi-
áru kereskedésében. Telefon 568.
Úvegezt is elvállal.

Egy jóbarban lévő
kerékpár jutányosan eladó Bővebbet
Fischer Armin Vörösmarti-utca
3. szám. 4920

Uj női kalap divatterem.
Uri hölgyközönség szives figyel-
mét felhívom Arad, Forray-utca
gr. Hunyady-palotában megnyílt
és modernül berendezett női kalap
divattermemre, ahol legelegánsabb
őszi és téli bécsi és párizsi modell
kalapok dus választékban legol-
csóbb árakban kaphatók. Kitűnő
tisztelettel Havas Gizella 4931

Biztosítom, hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos
arany ékszer, zseb
és modern hárfá útő
inga-órát akar venni,
vagy javíttatni,
ha felkeresi

ZINNER

VILMOS 8102
művészi és ékszerész Üzletét
Forray-u. Szabadság-
téri sarok-épületben.